

№ 3.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Tytusa B.
Niedz. św. Telesfora P.
Pon. św. Trzech Króli
Wt. św. Lucyana.
Śr. św. Seweryna.
Czw. św. Marcyanny P.
Piąt. św. Agatona P.

Wschód słońca godz. 8 m. 14
Zachód słońca godz. 5 m. 56
Dług dnia godz. 7 m. 42
Przybyło godz. 0 m. 08

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 5 „ 70

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8,

Telefonu № 593

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 4 stycznia 1913 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minko;
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1), kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 5 rab. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rab. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu.

TOWARZYSTWO MIĘDZYNARODOWE SZKÓŁ BERLITZA

THE BERLITZ SCHOOLS OF LANGUAGES

Towarzystwo anonimowe z kapitałem 7,200,000 fr.

Główny Zarząd w Paryżu Bd des Italiens 31.

PRZESZŁO 350 SZKÓŁ NA CAŁYM ŚWIECIE — SZKOŁA W ŁODZI — NOWY RYNEK 2.

Jeżeli chcecie wyuczyć się obcego języka, nie znając go zupełnie;

Jeżeli chcecie udoskonalić się w języku, mając niewielkie pojęcie o nim;

Jeżeli chcecie poznać literaturę języka, który posiadacie w zupełności — uczęszczajcie do

SZKOŁY BERLITZA

Począwszy od 9 stycznia codziennie tworzone będą nowe grupy.

Języki wykładowe: francuski, angielski, niemiecki, polski i rosyjski.

Lekcje oddzielne i w grupach rano, po południu i wieczorem.

Zapisy przyjmuje się codziennie od 10 rano do 10 wieczorem

Nowy Rynek № 2, telef. 10-63.

Teatr „SCALA” Cegielniana 18
Telefon 15—04
Otwarcie zupełnie nowego programu 10 przepięknych atrakcyj
The Royal Roy's
amerykańscy tancerze numer budzący podziw wśród publiczności, jako i też
„Freres Helder” woltjerka na rękach

Dnia 3 stycznia 1913 r. Ostatni występ
Kapitana Wall's
(walki z krokodylami w wodzie) i wiele innych numerów.

Niniejszem zawiadamiamy naszych Szanownych Odbiorców, iż wyłączną sprzedaż wyrobów fabryki naszej na m. Łódź i okolice, powierzyliśmy z dniem dzisiejszym firmie

Efrat i Rozenbaum w Łodzi

Cegielniana Nr. 38. Telefonu Nr. 30-06.

Włocławska Fabryka Cykoryi

R. BOHNE & Co

Włocławek, d. 1 stycznia 1913 r.

4175

KURSY HANDLOWE pod kierunkiem STANISŁAWA LIPIŃSKIEGO

PIOTRKOWSKA 157.

TELEFON 8-58.

Dnia 16 stycznia 1913 r. rozpoczyna się trwający do 15 maja **nowy kurs** następujących przedmiotów:
1) Buchalterya 4 godz. tygodniowo (wykład w języku polskim i oddzielnie w niemieckim). 2) Buchalterya bankowa (dla osób znających zasady buchalteryi) 1 godz. tyg. 3) Buchalterya fabryczna (specjalnie w zastosowaniu do przemysłu włóknistego) 1 godz. tyg. 4) Arytmetyka handlowa 2 godz. tyg. 5) Korespondencya w języku polskim, rosyjskim i niemieckim po 2 godz. tyg. 6) Stenografia 3 godz. tyg. 7) Pisanie na maszynie.
Opłata w stosunku Rb. 6.25 za 1 godz. lekcji tygodniowo.
Zapisy przyjmuje kancelarya Kursów od 7 do 9 wieczorem codziennie, prócz sobót i niedziel. 5921

Teatr Popularny Dzisiaj w. „Potęga ciemnoty” Lwa Tolstoja Jutro pp. **Chata za wsią.**
Jutro w. **Lygia.** w pon. **Żołnierz królowej Madagaskaru.**
przy ul. Konstantynowskiej 16.

ILLUSION DRALLE
Kwiatowe soki bez alkoholu
w luterale latarni morskiej
Oryginał wszystkich kwiatowych esencji bez alkoholu.
Jedna kropla ILLUSIONU DRALLE do oczarowania nasładująca zapach świeżych kwiatów, wystarczy do uparfumowania się.
Różne zapachy
Sprzedają wszędzie.

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych
D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Włoczańska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielne pokoje i ogólne sale) i przychodnich. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ w południe i 7 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{1}{2}$ wieczorem, w niedzielę i święta od 8—10 rano i od 12 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ po południe. Leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie. 541

Dr. med. P. LANGBARD

Zawadzka 10

b. asystent kliniki berlińskiej, specjalista chorób wenerycznych i skórnych, włosów i niemocy płciowej.

Godziny przyjęć: od 8—1 i od 4—8 dla pań od 4—6-jej

Pzy leczeniu syfilisu stosowanie preparatu „608” — „914”

Leczenie za pomocą elektryczności (elektroliza). Masaż wibracyjny. Badanie nerek, pęcherza i kanału. Endoskopia i cystoskopia. 2890

Sklep Galanteryi

Damskiej i Męskiej.

Dla Sz. Pań:

Eleganckie bluzki, gorsety, żaboty, bielizne, kaftanki wełniane, trykoty, rękawiczki, wybór fartuchów, pończochy i t. d.

Dla Sz. Panów: **WYBÓR KRAWATÓW**, kołnierzyków; bielizna, skarpetki i t. d.

Z poważaniem

Wł. Janiszewska.

Ulica Przejazd № 16

(vis à vis placu „Cyklistów”).

THISBE PARFUM
ULTRA-PERSISTANT
ED. PINAUD
2891

Lekcyje Tańca!

Zapisy na nowy kurs przyjmuje 4914

Witold Lipiński

Członek Francusk. Akademii
Profesorów Tańca w Paryżu

Widzewska 47.

KAZIMIERZ OSSOWSKI inżynier i obrońca patentowy.

BIURA PATENTOWE.

PETERSBURG—Wozniesienskij Prospekt № 20.
BERLIN—Potsdamerstr. № 5, 519

Znakomity środek odżywczy

KEFIR ZYCKIEGO

W nagrodzenie trzema złotymi medalami i jednym srebrnym poleca **Apteka W. DANIELECKIEGO.**
Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-95. 420r

1) Adam Mickiewicz — „Pan Tadeusz”
wydanie ozdobne z ilustracjami St. Masłowskiego; cena w oprawie 2.50 kop., dla prenumeratorków „Rozwoju” tylko 1.25 kop.

Z powodu przypadającej w podzielnik uroczystości Trzech Króli, następny numer „Rozwoju” wyjdzie we wtorek o zwykłej porze.

Pokój londyński.

Na dziś nie grozi Europie niebezpieczeństwo wojenne. Pokój powraca, ale, ten pokój zbrojny, ten pokój kosztowny kiedy to najlepsi przyjaciele, jeżeli czują, że uzbrojeni są po zęby i na każde zawołanie wystawić mogą milionowe wojska.

Jednak, oceniając obecną sytuację europejską niewolno się oddawać złudzeniom i z jednej ostateczności wpadać w drugą, bo do wojny łatwo przyjść może.

Trzy są w tej chwili aktualne oświadczenia publiczne, które stanowią przedmiot dyskusji politycznej w całym świecie. Mowa ministra prezydenta rosyjskiego Kokowcewa, mowa ministra spraw zagranicznych włoskiego markiza di San Giuliano o odnowieniu trójprzymierza i mowa francuskiego ministra prezydenta p. Poincaré'go.

Minister prezydent gabinetu francuskiego p. Poincaré mówił w sobotę dnia 8 grudnia w izbie deputowanych już po otrzymaniu wiadomości o powziętej uchwale konferencji ambasadorów w Londynie co do odrzucenia pretensyi serbskich do portu nad Adryatykiem i co do utworzenia niezawisłej Albanii, pod protektoratem Turcyi.

Miał jednak w tej uchwale londyńskiej minister Poincaré swoją osobistą zasługę, gdyż Francya od pierwszej chwili sporu austro-serbskiego odrazu stanęła po stronie Austrii i oświadczyła, że z powodu portu serbskiego nad Adryatykiem nie można dopuścić do wojny europejskiej. Poincaré należał do przekonanych przeciwników pokoju i w tym duchu od pierwszej chwili wpływał na sojuszników swych, a przez tych na Serbię. Doskonale przewidywał, że Rosya nie może wdać się w wojnę z powodu nieuzasadnionych pretensyi serbskich, co zresztą w parę tygodni później nietylko przez usta rządu, ale i ze wszystkich stronnictw w Dumie rosyjskiej potwierdzono. Teraz minister Poincaré oświadczył, że Francya zawsze stanie po stronie pokojowej.

Francya służyła jak żadne inne mocarstwo interesom pokoju, sama wytrwała na tem stanowisku, pomimo że sojusznicy stanowczo nie poparli jej pierwotnie. Aż trójprzymierze i trójporozumienie pogodziły się, wszystkie wielkie mocarstwa stanęły w Londynie na stanowisku Francyi i pokój został uratowany.

Poincaré nie robi jednak tajemnicy z tego, że na wypadek, gdyby wojna znów podjęta została w Turcyi mnsiałaby terytoryalnie objąć znacznie obszerniejsze rozmiary i dlatego uczynić należy wszystko, co jest możliwe, aby do odnowienia wojny teraz nie dopuścić. Na ten wypadek zapowiada Poincaré, że Francya czynnie wystąpi i do pośredniczenia wszystkie strony walczące zaprosi.

„Będziemy się starali — powiada Poincaré — przy urządzeniu nowych stosunków w Albanii, ile możliwości, korzystnie je dla Serbii ukształtować i ooczyć je należytemi gwarancjami, gdyż leży to w interesie pokoju europejskiego żeby, jeżeli już od Serbii domaga się wielkiej ofiary z części jej ambicji politycznych, z drugiej strony dać jej możność życia i nie odbierać jej możności oddechu swobodnego”...

„Europa starać się będzie wobec rozszerzenia teatru wojny, co już dziś na wypadek odnowienia kroków wojennych można przewidywać, nie pozostać bezczynna i przeprowadzi medyacyę. Na wszelki wypadek Francya nie ustanie w usiłowaniu doprowadzenia mocarstw do idei pokojowej. Francya pozostanie wierna swym wielkim ideom na wschodzie, a na wszelki wypadek potrafi uratować to, co dla niej jest najwyzszem dobrem nienaruszalnem, to jest swą narodową cześć i honor Francyi”.

Mowę rosyjskiego ministra p. Kokowcewa znają czytelnicy, jako dokument absolutnie pokojowy. Przyjęcie, jakie jej zgotowano w Paryżu, było wprost entuzjastyczne, bo też Francja wielokrotnie dawała do zrozumienia, że jakkolwiek jest i pozostanie wierną, najwierniejszą sojuszniczką Rosji, to jednak zbyt angażowania się w polityce bałkańskiej nie znosi i nie może zapomnieć, że Turcja ma dla Francji inne zupełnie znaczenie, aniżeli dla Rosji. Turcja jest terenem ekspansji francuskiej i Francja musi Turcję tak samo ostrożnie traktować, jak każdy wierzyciel musi swego dłużnika szanować, jeżeli chce, aby mu płacił przynajmniej procenty od długów. To też „Temps”, pisząc o wartości Turcji dla Francji, nie omieszczał upomnieć swego sprzymierzeńca w Rosji, żeby zwrócił uwagę na różnicę interesów.

Moralny i materialny wpływ Francji na Turcję jest olbrzymi. Sto i dziesięć tysięcy tureckich uczniów odbiera swe wykształcenie w Turcji w szkołach francuskich. Trzysta tureckich szpitali, setki aptek i mnóstwo tureckich domów sierocych znajduje się w ręku francuzów. To są wielkie moralne interesy Francji i wielki stąd płynie moralny wpływ francuski na stan umysłów w Turcji.

Ale niemniej doniosłe są interesy materialne, jakie Francja posiada w Turcji. Jeżeli się zbada pożyczki tureckie z lat 1865, 1863, 1890, 1891, 1893, 1894, 1896, 1905 i 1906, to można się przekonać, że na 1204 miliony franków na Francję przypada 846 milionów. Jeżeli się do tego doliczy francuskie kapitały, zajęte w otomańskich bankach, w kolejach żelaznych, w towarzystwach kolejowych; Smyrna—Kassaba, Jajfa—Jeruzalem, udział w kolei Bagdadzkiej i t. d., jeżeli doda się do tego przedsięwzięcia budowy portów w Smyrnie, Bejrucie, Konstantynopolu i t. d., to otrzyma się pokaźną sumę dwóch miliardów franków, które Francja inwestowała w Turcji.

Te cyfry, które „Temps” jeszcze jaskrawiej oświetla i szczególnie doniosłość polityczną ich podkreśla, stanowią należyte objaśnienie, dlaczego Francja nie chciała dopuścić do wojny, którą drugiego jej wielkiego dłużnika uczyniła na dłuższy czas trudnym w wyplacalności.

Rentier francuski nie zniósłby takiego zawodu. To też z prawdziwą ulgą w sercu, z prawdziwą wdzięcznością osobistą, z entuzjazmem przyjęto we Francji pokojowe słowa ministra prezycia Kokowcewa.

Tak samo w Anglii, gdzie panuje atmosfera absolutnie pokojowa, przyjęto słowa rosyjskiego ministra jako objaw uspokojenia, za które Anglia szczególnie poczuwa się do wdzięczności, ale nie widzą tam jeszcze wcale, żeby mowa

Kokowcewa oczyściła atmosferę, przesiąkniętą bacyłami wojennymi.

„Daily News” pisze; Kiedy przed trzema laty przesilenie bałkańskie z powodu sprawy aneksy Bośni i Hercegowiny dochodziło do swego apogeum, wówczas minister spraw zagranicznych p. Izwolskij powiedział znamienne słowa; z powodu Serbii Rosya nie będzie wojny prowadziła. Tych słów teraz niema w oświadczeniu Kokowcewa. A natomiast — co jest bardzo charakterystyczne — jest mowa o żywoitynych interesach. Brakuje tam jednego słowa. Ale tego słowa, którego minister rosyjski nie mógł czy nie chciał wypowiedzieć, nie będzie się obawiał powiedzieć minister angielski. Rzeczą tedy sir Edwarda Greya będzie słowo to wypowiedzieć. A słowo to proste brzmi krótko i bardzo jasno; nie chcemy wojny.

Bardzo znamienne uwagi pomieścił organ półurzędowy ministeryum spraw zagranicznych w Austrii „N. Fr. Presse” na ten temat. Powiada, że minister Kokowcew przeszedł z finansów do polityki. To przechodzenie jest bardzo ważne.

Staranie bowiem o pieniądze, o umieszczenie pożyczek jest doskonałym wychowaniem dla polityka. Jest to wychowanie zawsze pokojowe. Dlatego to można ministrowi na słowo wierzyć, jeżeli zapewnia, że Rosya wszystkimi środkami dąży do utrzymania pokoju i jeżeli wypowiada swą głęboką wiarę, że pokój istotnie w przyszłości będzie utrzymanym.

Ale nawet w takiej chwili widzi, odczuwa „N. Fr. Presse” w mowie ministra pewne patronizujące tony słowiańskiej ortodoksalnej potęgi, która unosi nad Związkiem Bałkańskim.

W czemże tkwi trudność, żeby zwycięzcy bałkańscy nie uzyskali trofeów zwycięskich? Kto im staje na wstręcie? Kto im odbiera owoce ich zwycięstw? Przecież hr. Berchtold był pierwszym w Europie ministrem, który zerwał ze status quo i publicznie przyznał zwycięzcom wszystkie wyniki ich zwycięstw. Ofiary krwi narodów bałkańskich nie poszły przeto na marne.

Ale monarchia austro-węgierska mogłaby z mowy Kokowcewa wyciągnąć niejedną naukę na przyszłość. Czy zwycięzca z pod Kirk-Kilisse i Lile-Burgas jeszcze długo będzie miał ochotę dawać się patronizować i wodzić na pasku? to nie jest zupełnie pewne. Czy zwycięzca z pod Kumanowej i Monastvu także za tem będzie tęsknił? to jest również wątpliwe. Psycholog powiedziałyby, że to nie jest zwykłą skłonnością u zwycięskich królów, którzy z trofeami wracają z wyprawy wojennej, w której wyłącznie na własnym mieczu się opierali.

Polityka zaś Austro-Węgier leży właśnie na

linii życzeń narodów Związku Bałkańskiego, jest to polityka wolnego sił ich wyzyskania. Niechże Bułgaria będzie tylko Bułgarią, Serbia niech będzie serbską, a Grecya grecką, wtedy nie będzie żadnego na Bałkanach niebezpieczeństwa. Ale jak długo królowie bałkańscy będą tylko królami II klasy, którzy muszą się zawsze u swych protektorów pytać, czego sobie życzą, tak długo nie służą jedynie swoim interesom, lecz interesom swych protektorów.

Widzimy tedy, najlepiej z tego komentarza półurzędowego organu austriacko-węgierskiej polityki, że pomimo zupełnie pokojowej chwili obecnej, pomimo pokoju na całej linii, jeszcze przedwcześnie byłoby mówić o zupełnym ponichaniu dalej sięgających planów, które oczywiście bez wielkiej rozprawy się nie odbędą i dlatego zawsze położenie jest poważne.

Statystyka przemysłu i handlu.

Mamy przed sobą wydane w specjalnej broszurze prace statystyczne komitetu giełdowego łódzkiego, dotyczące stanu miejscowego przemysłu i handlu za rok 1909 i 1910.

Przy opracowaniu tej broszury duże zasługi położył prof. Józef Adamowicz, sekretarz komitetu giełdowego, który przez szereg miesięcy z niezwykłą pracowitością zbierał i grupował dane statystyczne.

Odczuwając nagłą potrzebę posiadania liczb statystycznych oświetlających stan łódzkiego przemysłu i handlu, komitet giełdowy oddawna dążył do utworzenia zakreślonego na większą skalę biura statystycznego i już pięć lat temu sprawa ta była omawiana na wielu posiedzeniach komitetu. Starania czynione ku urzeczywistnieniu tych zamiarów rozbiły się jednak o brak odpowiednich funduszy i dotychczas komitet nie rozporządzał nawet najbardziej niezbędnymi danymi o ilości przedsiębiorstw, zatrudnionych robotników, wrzecion, krosien i t. d. Brak tych danych często utrudniał komitetowi należytą obronę spraw łódzkiego handlu i przemysłu, gdyż występując do władz z różnymi żadaniami, stawiając różne dezyderaty, komitet nie mógł posilkować się najwymowniejszym w takich razach argumentem, jakim są liczby statystyczne.

Ze statystyki urzędowej komitet nie mógł korzystać, gdyż niektóre np. wydawnictwa ministeryum handlu i przemysłu oraz ministeryum skarbu, chociaż zawierają sporo materiału, lecz uwzględniają tylko większe jednostki administra-

KRONIKA TYGODNIOWA.

Wakacje świąteczne.—Trochę wytchnienia dla młodzieży po trudnych zajęciach szkolnych.—Przeżyta forma szkoły i przeżyty system.—Trzeba koniecznie stworzyć nową.—Szkoła.—Próba zbudowania nowej uczelni.

Stanowczo system nauki naszej jest przestarzały.

Dziecko od 7-go roku, pobiera swe wykształcenie, chodząc do freblówki; to nie nauka, to zabawa, ale już w dziewiątym roku rozpoczyna, jako wstępniak, odsiadanie w klasie na twardej ławce.

Dla skończenia 8 klas, jeżeli uczeń przechodzi je kolejno, bez repetycji, to jeszcze potrzebuje na to czasu lat 9. Ma więc przy najszczęśliwszych warunkach lat już 18-ście, kiedy kończy szkołę.

Pięć lat potrzeba na zakład wyższy, więc nawet gdy w oznaczonych terminach ukończy nauki, będzie miał lat co najmniej 23. Ze jednak się tak nie dzieje, że nie wiem czy jest 2 procent uczniów, którzyby, bez zatrzymania się w żadnej klasie, potrafili przejść w naszych warunkach średnie zakłady naukowe, a także i ukończyli zakład wyższy w przepisany terminie w to chyba dziś już żaden z ojców nie wątpi, przeto można liczyć, że największa część młodzieży otrzymuje ostatecznie świadectwo na uniwersytecie lub politechnice między 26 a 28 rokiem życia. Taki młodzieniec po ukończeniu szkół znów znajduje się w kłopotcie. Prawnik i inżynier szuka zajęcia, lekarz musi borykać się

bardzo długo ze swoim losem, zanim stanie na pewniejszych nogach, słowem, że człowiek nauki, na którego wykształcenie rodzina poniosła wielkie koszty, znajduje się w trudniejszych niż inni warunkach życiowych.

Widzimy często ludzi takich, którzy ukończywszy 4 klasy, poszli szukać ze szczupłymi zapasami wiedzy, chleba i znaleźli go zanim kształcący się młodzieniec uzyskał świadectwo zawodowe, tyle, że są wstanie swoje młodsze rodzeństwo kształcić, i płacić za jego i swoje utrzymanie, kiedy czło-wiek nauki nie może się sam nawet wyżywić.

Dowodząc w wyżej wskazany sposób, nie mamy bynajmniej na celu osłabiania chęci ku nauce, nie chcemy zniechęcać ani młodzieży, ani rodziców, do nauki szkolnej, chcemy raczej zająć się odszukaniem przyczyn, dla czego dzieje się tak, a nie inaczej.

Otóż główną przyczyną tak złego stanu rzeczy wród ludzi uczonych jest wadliwość samego systemu.

Młodzież uczy się za długo i w nauce traci za wiele sił, a najpiękniejsza doba życia — chodząca wśród murów szkolnych, zabiera zarazem największy zapas energii młodzieńczej.

Przytem reforma szkół średnich rzadko się powtarza, a nauki i wynalazki postępują tak szybko, że to, co daje system szkolny jest zawsze spóźnionem, zawsze przestarzałem, zawsze nieomal trącałem pleśnią.

Tysiące ludzi tęsknią jeszcze dotąd za klasycznym wychowaniem, chociaż w starej, bo już z przed pięćdziesięciu lat wystawionej operetce śpiewają: „Młodzież się klasycyzmu rzekła”.

System klasyczny był dobry wtedy, kiedy

człowiek nie badał tajemnic przyrody, kiedy nie zapoznał się z siłą pary i elektryczności, kiedy nie znał ani telegrafu z drutem, ani bez drutu, kiedy nie wierzył, aby ktoś mógł stworzyć maszynę (fonograf), która nietylko głos ludzki powtórzy, ale i niezliczonej orkiestry tony zachowa.

Słowem klasycyzm przestał nas interesować.

Co robił Odyseusz, czy go syreny wabiły, lub nie wabiły, czy harpije strzegły lub nie strzegły wejść do podziemi, może zaciekawiać umysł ludzki, ale na rozwój jego w naszym wieku oddziaływać „bajecznie” nie będzie, bo my mamy na każdym kroku przedmioty, które stokroć bardziej pobudzają do myślenia i stokroć bardziej rozwijają nasz umysł.

Tymczasem w obecnym systemie szkolnym ileż to godzin poświęcono na to, aby poznać świat klasyczny. Greka i łacina, historia starożytna, mitologia i literatura starożytna pożerają przynajmniej jedną trzecią część czasu, poświęconego na wykłady.

Skróćmy o tę jedną trzecią czas w szkołach, a przekonamy się, że zamiast 9 lat możemy z większym pożytkiem przepędzić lat sześć. A zatem w 15 roku młodzież może kończyć zakłady średnie.

Mówię tu o szkolnictwie nietylko naszym, ale wogóle europejskiem, zwracam jednak uwagę przeważnie na szkołę naszą, jako nas najbardziej obchodzącą. Przedewszystkiem musimy zdać sobie sprawę jak nas uczą.

Gdybyśmy procentowo wzięli dzisiejszą młodzież, to rychło przyszlibyśmy do przekonania, że na 50 zaczynających w I klasie dochodzi za-

cyjne i o Łodzi niema żadnych danych. Te okoliczności właśnie skłoniły łódzki komitet giełdowy do podjęcia nanowo wszelkich starań, aby potrzebne dane zgromadzić i usystematyzować. Nadmienić jednak należy, że brak funduszków nie pozwalał na zakreślenie planu działania na szerszą skalę i komitet zmuszony był ograniczyć się do gromadzenia tylko niezbędnych materiałów statystycznych.

Przystępując do zamierzonej pracy, komitet giełdowy postanowił aby zgromadzony materiał obejmował 4 działy mianowicie; 1) ilość zakładów przemysłowych, wrzecion i krosien, zatrudnionych robotników, płacę zarobkową, wydatki na pomoc lekarską dla robotników, nieszczęśliwe wypadki, koszta asekuracji i odszkodowanie za te wypadki, rodzaje oświetlenia fabryk, kotły parowe i motory; 2) liczbę przedsiębiorstw handlowych oraz przemysłowych w Łodzi; 3) ilość głównych kategorii towarów przywózowych i wywózowych kolejami żelaznymi okręgu łódzkiego; 4) opodatkowanie łódzkiego przemysłu i handlu.

Przy opracowaniu pierwszego działu komitet giełdowy posiłkował się głównie materiałami, otrzymanymi od inspektorów fabrycznych, sprawdzając je i uzupełniając danymi z innych źródeł w tych wypadkach, gdy była zauważona pewna sprzeczność lub niedokładność.

Wszystkie gałęzie przemysłu łódzkiego podzielono na dwie zasadnicze grupy; przemysł włóknisty i inne gałęzie przemysłu. Przemysł włóknisty podzielono na pięć grup; do pierwszej zaliczono zakłady, przerabiające wyłącznie bawełnę z uwzględnieniem podziału na 3 kategorie, mianowicie; do pierwszej weszły przedziałnie i niciarnie, do drugiej — tkalnie, do trzeciej — fabryki, posiadające oddziały przedziałniczy i tkacki, a niektóre z nich wykończalnie i farbiarnie.

Drugą grupę stanowią zakłady, przerabiające jako materiał surowy, wełnę; do trzeciej grupy oprócz fabryk, wyrabiających tkaniny półwełniane, zostały zaliczone również i te fabryki, które posiadają przedziałnie i tkalnie bawełny i wełny; czwarta grupa w wykazach statystycznych jest nazwana zarobkową. Przedsiębiorstwa tej grupy różnią się zasadniczo od przedsiębiorstw zaliczonych do grup poprzednich tem, że pracują nie na własny rachunek, lecz na zamówienie (Lohn). Przedziałnie tej grupy przerabiają wełnę, jak również odpadki bawełniane i wełniane. Tkalnie w zależności od rodzaju otrzymywanej do przerobu przędzy wyrabiają tkaniny bawełniane lub wełniane i niema tak ściślego podziału, jak w tkalniach, pracujących na własny rachunek, z których jedne produkują wyłącznie tkaniny bawełniane, drugie — wełniane.

Piąta grupa obejmuje działy następujące; 1) farbiarnie i wykończalnie; 2) wyrób trykotów; 3) wyroby jedwabne i półjedwabne; 4) inne zakłady w przemyśle włóknistym, jak wyrób tasienek filców, kapeluszy, sznurowadeł, pasmanterji, waty i t. d.

W specjalnej tablicy są zebrane dane porównawcze, dotyczące wszystkich grup przemysłu włóknistego.

Co się tyczy innych fabryk m. Łodzi, oprócz fabryk przemysłu włóknistego, to w tablicach są umieszczone dane statystyczne tylko o ważniejszych gałęziach przemysłu, jak np. fabryki wyrobów żelaznych, cegielnie, browary, młyny parowe, fabryki przemysłu chemicznego, drzewnego, papierowego i poligraficznego; z pozostałych fabryk utworzono kategorię pod nazwą różnych, jak wyrób kalfi, krochmalu, lamp, guzików, szkła powrozków i t. d.

Każda z poszczególnych grup przemysłu włóknistego jak również innych gałęzi przemysłu, zawiera dane następujące; a) ilość przedsiębiorstw (t. j. poszczególna fabryka jak i cały kompleks zakładów należących do tego samego właściciela); b) liczbę robotników z uwzględnieniem płci i wieku; c) sumy wypłacone robotnikom tytułem pracy zarobkowej. Oprócz ogólnych sum wypłaconych uwzględniono również przeciętną sumę zarobku, przypadającą na jednego robotnika.

Materiały, będące w posiadaniu komitetu, miały pewne luki, wskutek czego nie było możliwości obliczyć ilości wyrobionych towarów. Niektóre przedsiębiorstwa nie wypełniały rubryki o ilości wyrobu, inne wykazywały ilość wyprodukowanych tkanin bądź w sztukach, bądź w arszynach, a niektóre w pudach i znalezienie wspólnego mianownika w takich warunkach było wprost niemożliwe; natomiast prawie wszystkie przedsiębiorstwa wykazały wartość wyprodukowanych towarów. Niektóre przedsiębiorstwa, podejrzewając w kwestjonariuszach pewne cele fiskalne, umyślnie wykazywały mniejszą wartość wyprodukowanych towarów, inne zaś nie chcąc zdradzać tajemnicy handlowej dawały odpowiedzi nie zupełne lub sprzeczne.

DZIAŁ I.

Pierwsza grupa.

Przedsiębiorstw przerabiających bawełnę w Łodzi było w r. 1909 — 21 przedziałni i 41 tkalni; w r. 1910 — 21 przedziałni (o 810,627 wrzecionach przedziałniczych i 88,896 wrzecionach nitkowniczych) oraz 53 tkalnie (o 22,224 krosnach mechanicznych).

Robotników w r. 1909 było 37,397 (mężczyzn 16,970 i kobiet 20,427); w roku 1910 — 38,910 (mężczyzn — 18,014 i kobiet — 20,896). Średnio w każdej fabryce pracowało; w roku

Arytmetyka i matematyka	3	3	4	4
Gimnastyka	3	3	3	3
	30	30	32	32

W jednych ze szkół ogólnych wykładanoby język niemiecki, w innych francuski, lub angielski, to znów włoski lub który ze słowiańskich, tak, aby społeczeństwo miało ludzi władających największą liczbą języków. Szkoła ogólna powinna też dawać ulgi w służbie wojskowej.

Po ukończeniu szkoły ogólnej jużby rozpoczynała się nauka zawodowa w niższych zakładach handlowych, lub przemysłowo-rzemieślniczych, która mogłaby się kończyć w ciągu lat 2-ich lub 3-ich.

Ukończywszy szkołę ogólną, młodzież zdolniejsza i chcąc się wyżej kształcić, korzystałaby jeszcze ze średniej szkoły dwuklasowej, która byłaby, jakby wstępem do dalszego zawodowego kształcenia się i mogłaby się dzielić na cztery różne typy:

Filologiczną, kształcąca tych, którzyby chcieli iść w kierunku historycznym, prawnym i językoznawczym.

Przyrodniczą w kierunku lekarskim, chemicznym, fizycznym, rolniczym.

Matematyczną w kierunku technicznym i

handlową — niezbędną dla wyższego handlu.

Odpowiednio więc do kierunku zastosowany byłby wykład.

Nie będą tu stawiały cyfr i wyznaczały godzin,

1909 — 817 robotników, a w r. 1910 — 659.

Zapłacono robotnikom w r. 1909 — rubli 11,163,307 (na jednego robotnika wypada 298 rubli); w r. 1910 — rb. 11,701,836 (na jednego robotnika wypada rb. 301). Wydatkowano na pomoc lekarską w r. 1909 rb. 322,122 (na jednego robotnika rb. 8,61); w r. 1910 — rb. 341,138 (na jednego robotnika rb. 877).

Nieszczęśliwych wypadków w roku 1909 było 659; w r. 1910 — 721.

Wypłacono tytułem kosztów asekuracji; w roku 1909 rb. 40,442, odszkodowanie rb. 56,478; w roku 1910 — asekuracji — rb. 50,062, odszkodowania rb. 61,560.

Z ogólnej liczby 59 przedsiębiorstw w roku 1910 było 51 z oświetleniem elektrycznym, 4 z gazowym, 4 z gazowo-elektrycznym. Liczba motorów (dane dotyczą tylko 36 przedsiębiorstw z ogólnej ilości 59) 269 o sile 42,044 koni parowych

Druga grupa.

Przedsiębiorstw, przerabiających wełnę było w roku 1909 — przedziałni 34 (z ogólną liczbą 284,841 wrzecion) i 37 tkalni (o 4255 krosnach); w roku 1910 — 36 przedziałni (o 299750 wrzecionach) i 41 tkalni (o 4472 krosnach). Zatrudnionych robotników w roku 1909 — w przedziałniach i tkalniach 13,666 (mężczyzn 9293 i kobiet 4373); w r. 1910 — 15,614 (mężczyzn 10,596, kobiet 5018).

Wypłacono robotnikom w roku 1909 — rb. 5,015,825 (na jednego robotnika wypada rb. 367) w r. 1910 — rb. 5,749,039 (na jednego robotnika wypada rb. 368).

Wydatkowano na pomoc lekarską w r. 1909 rb. 91,707 na jednego robotnika rb. 6,71); w roku 1910 — rb. 105,098 (na jednego robotnika rb. 6,73).

Nieszczęśliwych wypadków było; w r. 1909 340, w roku 1910 — 331.

Wydatki na asekurację i odszkodowanie za kalectwa w r. 1909 wyniosły rb. 63,465; w roku 1910 — rb. 68,021.

Fabryk z oświetleniem elektrycznym było w roku 1909 — 38; w roku 1910 — 46.

Liczba motorów w roku 1909 — 69 o sile 12,912 koni parowych (dane dotyczą 33 przedsiębiorstw), w roku 1910 — 77 o sile 14,756 koni parowych (dane dotyczą 36 przedsiębiorstw).

(d. c. n.)

Teatr Polski.

„Pies gończy”, komedia w 3-ach aktach Kurta Kraatza i Artura Hoffmana.

Wystawiona w ubiegły czwartek na scenie teatru polskiego 3-aktowa komedia spółki autor-

ledwie do VIII 16—18 uczni. Ginią oni po drodze bądź to z powodu słabych zdolności, bądź to wskutek trudnego bardzo programu. Wielu też nie może kształcić się wyżej z powodu wygórowanych opłat za naukę.

Z tego możemy wyciągnąć jeszcze jeden wniosek, że wiele stanów nie potrzebuje zbyt wygórowanej nauki, która i tak w życiu ulega zapomnieniu.

Bacząc na wyżej wyszczególnione przyczyny, przyjdziemy do przekonania, że nasze wykształcenie trzeba zorganizować tak, żeby było dostępne dla różnych zdolności i żeby miało okresy krótsze, niż te, które obecnie mamy.

Ze szkoły elementarnej, obejmującej siódmy, ósmy i dziewiąty rok życia dziecka, przechodzi młodzieniec do szkoły ogólnej czteroklasowej, której program odpowiadałby mniej więcej dzisiejszemu progimnazjum i byłby wystarczający do codziennego życia, a więc dla handlowców, rzemieślników, niższych oficyalistów, urzędników, nauczycieli elementarnych i t. p. i obejmowałby następujące przedmioty:

Godziny w klasach:

	I	II	III	IV
Religia	2	2	2	2
Polski	3	3	3	3
Rosyjski	3	3	3	3
Niemiecki	2	2	2	2
Nauki przyrod.	5	5	5	5
Geografia	2	2	2	2
Historia	3	3	3	2
Prawo	—	—	3	4
Kaligrafia	2	2	—	—
Rysunki	2	2	2	2

każdy bowiem dorozumie się łatwo, jakie przedmioty wejdą do dwuklasowej szkoły przyrodniczej, a jakie do filologicznej lub handlowej.

Szkoła matematyczna położy nacisk na matematykę i fizykę. Szkoła handlowa na geografję handlową, towaroznawstwo, prawo handlowe i języki nowoczesne i t. d.

Ze szkół tych młodzież postąpi już do uniwersytetów lub akademii odpowiednich, gdzie kurs nie powinien być dłuższy nad dwa do 3-ich lat, a potem zajęcia praktyczne.

W ten tylko sposób zorganizowana szkoła, szkoła, która już po czterech klasach porzuci ogólnokształcący charakter, a przejdzie w specjalną, może wydać pożądany rezultat.

O ogólnokształcącej szkole, w całym tego słowa znaczeniu, o jakiej dotąd utrwalilo się pojęcie, nadal mowy być nie może.

Trudno wymagać, aby przy olbrzymim postępie nauk mózg ludzki, chociaż najbardziej powierzchniowo mógł sobie przyswoić ogólne pojęcie ogromu wiedzy, która olbrzymimi krokami z dnia na dzień dźwiga się i szybko podąża naprzód, przynosząc coraz to nowe zdobycze cywilizacyjne i kulturalne.

Tylko więc tworząc szkołę dla pewnej grupy zawodowej możemy otrzymać ludzi więcej uzdolnionych i urobionych w danym kierunku, a równocześnie z tych niewielkich kółek stworzyć się maszyną społeczną o wiele poprawniejszą i mocniejszą niż przez to powierzchowne, ogólne wykształcenie, które obciąża umysł naszej młodzieży choćby dwoma martwymi i mało użytecznymi językami, jakimi są łacina i grecki.

X. X.

skiej Kurta Kraatza i Artura Hoffmana pod tytułem „Pies gończy” należy do zakresu lekkich komedji o silnym podkładzie satyrycznym, w których dość uboga treść przy ożywionej akcji walczy o lepsze z dowcipem dyalogu, pełnym aluzji politycznych. Niema tu mowy o psychologicznym uzasadnieniu charakterów, albowiem wprowadzone w akcje postaci są raczej karykaturami z „Fligende Blaetter”, a nie figurami wziętymi z życia, niemniej przecież bawią widza swem zabarwieniem politycznym i uciśnieniami sytuacyjnymi, w jakie popadają, dzięki swej głupocie, próżności lub niedośledztwu. Całość nie posiada tej lekkości i linezji, jaką się odznaczają tegoż samego pokroju utwory francuskie; robota sztuki dość prosta, dowcipy i komizm w sytuacjach płaskie, niemniej jednak wprowadzają widza w wesoly nastrój.

Akcja toczy się na tle walki wyborczej do sejmu w małym państewku niemieckim, walki, toczonyj pomiędzy konserwatystami i socjal-demokratami, do której jako kontrkandydaci stają się i teść, adwokat Farber popierany przez socjalistów i August Dittmar przedsiębiorca budowlany, kandydat konserwatystów, popierany przez partję dworską z panującym księciem Willibaldem XXVII.

Do walki tej miesza się dr. Winternitz, kolega Farbera świeżo przybyły z Ameryki, który przy pomocy Leny Schwartz, artystki przybyłej z Berlina na gościnne występy, rozwija agitację w stylu amerykańskim, przewraca do góry nogami spokojną i gnuśną miasteczko niemieckie, zyskuje względy i poparcie panującego księcia, wreszcie zdobywa dla swego przyjaciela mandat poselski a dla siebie i drugiego przyjaciela Stegera, pomocnika nauczyciela gimnazjum żony w osobach córek Augusta Ditmara, Otylii i Wandy.

Ten dr. Winternitz to właśnie pies gończy, uganiający się wciąż za zwierzyną, aż wreszcie sam wpada w sidła.

Sztukę tę świetnie wystawioną, znakomicie wyreżyserował p. Antoni Bednarczyk i wyborne odegrał w niej rolę nieśmiałego profesora Stegera; doskonałym charciatkiem (psem gończym) w roli d-ra Winternitza; pełnym temperamentu i szczerego humoru, był p. Rodmund; szczerze komicznym i typowym dorobkiewiczem Niemcem był p. Rydzewski w roli Augusta Ditmara, ale adwokat Farber nie udał się p. Wozniakowi, był za sztywny i za suchy. Zato postać księcia Willibalda w grze p. Łuczaka, tudzież postacie tajnego radcy Geseniusa w grze p. Wirskiego, szambelana Wernera w grze p. Topolskiego i radcy Kesternicha w grze p. Leszczyńskiego były szczerze komiczne.

Z obsady niawieściej wyróżniły się szczególnie panie Bartoszevska w roli Amelii, żony Augusta Ditmara, Roamundowa, w roli Emilii Farber, Ordeżanka szczerze naiwna w roli Otylii i Orłowska w roli Wandy.

Pysną była w roli prowincjonalnej aktorki Kornelii Lindenbluelit p. Maliszewska.

Stanisław Łapiński

Kronika sądowa.

II wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozważał w tych dniach następujące sprawy:

23 letniego Bronisława Piwiarskiego sąd skazał na 4 miesiące więzienia z pozbawieniem szczególnych praw za to, iż w d. 17 sierpnia 1912 r. dostał się przez okno do sklepu z wędlinami Piotra Rzedzińskiego przy ul. Konstantynowskiej nr. 75 w celu skradzenia wędlin.

30-letnią Bronisławę Czerkowską, oskarżoną o kradzież różnych rzeczy z mieszkania Marcina Antonia przy ul. Rokicińskiej nr. 17. Sąd skazał na 2 i pół roku więzienia.

O identyczne przestępstwo oskarżony był 45-letni Andrzej Maślankiewicz, oraz syn jego 19-letni Stanisław.

Ostatni został przez Aleksę Wasiljewa w d. 8 października 1911 r. napadnięty. W. skradł mu portmonek i zegarek.

Następnego dnia, gdy ojciec S. dowiedział się o powyższym, udał się obydwoj ojciec z synem do mieszkania Wasiljewa przy ul. Nadrzecznej nr. 5 i strzelili w W., lecz kula trafiła w ścianę, poczem zabrawszy swe rzeczy oddalili się.

Atlas. Ja, syn tytana Japetosa i Klimeny, ledwie dźwigam ten podarek, który otrzymują ludzie na gwiazdkę od swych kojących rządów.

Cóż pomyśleć o tych marnych śmiertelnikach, którzy za to wszystko płacić muszą.

Aczkolwiek Maślankiewiczowie przybyli po odbiór pieniędzy, jednakże czyn ich uważany był za napad zbrojny. Sąd skazał M. po 3 miesiące aresztu policyjnego.

Ponieważ M. odsiadywali na śledztwie dłużej niż rok, przeto sąd polecił ich natychmiast uwolnić.

26-letni Jan Chudobiński, mieszkaniec Zgierz, oskarżony był o to, iż dnia 16-go sierpnia r. z. uderzył nożem w zgierskiej rzeźni Bolesława Wesółowskiego, który tegoż dnia zmarł.

Chudobińskiego sąd pozbawił wszystkich praw i przywilejów i skazał na 1 i pół roku oddziałów aresztanckich.

W nocy na 13 lipca 1912 r. dwóch bandytów napadło przy ulicy Zakątnej na mieszkańca Podebic, Wojciecha Więckowskiego, który przybył na targ z masłem i jajami i wygrając rewolwerami, zrabowali mu koszyk z 480 jajami oraz 18 kwart masła, poczem zbiegli.

Jak się okazało, byli to 36-letni Adam Piwowarski i 32-letni Stanisław Jagodziński.

Obydwoh oddano pod sąd, który skazał ich po pozbawieniu wszystkich praw i przywilejów na 6 lat robót ciężkich.

Właściciele aptek oraz składów aptecznych: Bronisław Głuchowski, Szmul Przysucher, Wolk Witkowski, Dawid Perlmutter, Szmul Gorfein, Michał Bartoszewski, Józef Jurakowski, Borys Rubinraut, Teodor Gutknecht, Karol Trautwajn, Salomon Rozencwajg, Józef Pogonowski, Maryan Gombiński, Jan Kłosowski, Adam Lipiński i Edmund Miller za używanie nie dobrych miar i wag skazani zostali właściciele aptek po 5 rubli lub dzień aresztu, a właściciele składów aptecznych po 10 rb. lub 2 dni aresztu policyjnego.

(h)

Nowe widmo wojny.

P. Mieński zamieścił w „Nowoj Wremia” artykuł p. t. „Rekord wymowności”, po-

święcony nie tyle krasomówstwu p. Kokowcowa, ile raczej widmu nowej wojny, która mający się publicznie rosyjskiemu.

Szczególnie zaniepokojony jest p. Mieński wiadomościami napływającymi z Dalekiego Wschodu, a mianowicie z Chabarowska, które wyraźnie mówią o przygotowaniach Chin do wojny z Rosją. Zachęca je energicznie do tego Japonia, która bardzo chętnie otwiera przed młodzieżą chińską podwoje swych szkół wojskowych w Tokio.

Z powodu zawartego niedawno traktatu rosyjsko-mongolskiego, gazeta japońska „Acachi” twierdzi, że Rosja na mocy tego traktatu stała się faktyczną posiadaczką terytorium mongolskiego i zapytuje, czy Chiny nic na to nie odpowiedzą. Ameryka również podburza Chiny do wojny z Rosją.

W stronę Rosji ruszyły już bandy chunchuzów, które ostrzeliwały różne wioski w pobliżu kolei Mandżurskiej.

W celu rozprawienia się z chunchuzami wysłano oddział wojska amurskiego pod dowództwem gen. Martynowa.

W dniu 18 tym grudnia we Władywostoku chińczycy zamordowali handlarza rosyjskiego i rodzinę drugiego handlarza. Przyczyną zabójstwa była niewątpliwie zemsta narodowa. Chińczyków, w których rękę jest głównie drobny handel we Władywostoku, chunchuzi nie ruszają wcale, ale za to rosyjan tępią bez litości.

P. Mieński przytacza następnie słowa mieszkańca Władywostoku, p. Mierkułowa, który przepowiada, że Rosja za lat kilka straci kraj Nadamurski i że w najbliższych latach Daleki Wschód będzie widownią poważnych wypadków.

W najbliższej przyszłości w Petersburgu ma się odbyć narada „Komitetu zaludnienia Dalekiego Wschodu” z udziałem głównego naczelnika kraju, p. Gondattiego. Obecnie członkom tego Komitetu rozsyłane są dane statystyczne, dotyczące napływu żółtej rasy do kraju Nadamurskiego.

P. Mieński powątpiewa jednak mocno, żeby komisja coś zdziałać mogła, gdyż za pomocą komisji i narad „nie zdobywa się świata”. Żadne komisje i memoryały ju nie pomogą, lecz jedynie szybkie działanie.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Dobromira. Jutro Wlastyhora. W poniedziałek: Bojomira. We wtorek: Świętosława.

TEATR POLSKI. (Cegielniana nr. 63). Dziś „Pies gończy”, kom. Kurta Kraatza i Artura Hoffmana. Początek o g. 8 m. 15 w.

— Jutro „Wice i Wacel” Przybylskiego. Początek o g. pół do 4 pp. — „Pies gończy”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— W poniedziałek „Cyganeria warszawska” Nowaczyńskiego. Początek o godzinie pół do 4 pp.

TEATR POPULARNY A. Mielewskiego (Konstantynowska nr. 10). Dziś „Potęga ciemnoty” L. Tolstoj. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Cnota za wsią”. Początek o g. 8 pp. — „Ligia”. Początek o g. 8 m. 15 w.

— W poniedziałek „Żołnierz królowej Madagaskaru”. Początek o godz. 8 po poł.

KONCERT. Jutro (w sali koncertowej, Dzielna nr. 18) koncert warsz. orkiestry ogniowej ze współudziałem St. Barcewicza (skrzypka). Początek o godz. pół do 9 wieczorem.

ZEBRANIE. Dziś mies. pos. czł. i zarządu Stow. majstrów przedział. (Andrzeja 4) o g. 8 wieczorem.

— Jutro og. roczne zebr. związku ogrodników (w sali jadalnej Poznańskiego). — Zebr. czel. stolarsk. (Widzewska 84). — Zebr. czel. zdunów (Wólczańska 76). Zebr. czel. cechu pończosz. (Mikołajewska 79) o g. 2 po poł.

— W poniedziałek zebr. czł. majstrów stolarskich (w mieszkaniu R. Graupnera, Leszna 58).

— We wtorek zebr. kom. obywatelskiego dla niesienia pomocy robotnikom, pozbawionym pracy (w ok. majstrów tkackich) o g. 8 w.

TOW. KRZ. OSWIATY. Jutro w sali T. K. O. (Mikołajewska 11) p. M. Dominikiewicz wygłosi odczyt „O stanowisku kobiety w cywilizacji pierwotnej”. Początek o g. 4 pp.

— W poniedziałek w temże Tow. adw. Eugeniusz Sokołowski wygłosi odczyt „O szczęśliwej Anglii”. Początek o g. 8 wieczorem.

„LUTNIA” (Piotrkowska nr. 108). Dziś wieczór dramatyczny. Początek o godzinie pół do 9 wieczorem.

STOW. ROBOTNIKÓW CHRZ. (Dom Ludowy, Przejazd 34). Dziś zabawa taneczna. Początek o godz. 8 wieczorem.

Tow. abst. „PRZYSZŁOŚĆ. Dziś (w sali Tow. majstrów piekarskich, Podleśna nr. 1 róg Długiej) wieczornica. Początek o g. 8 w.

BAZAR świąteczny „Wiedzy“ (Piotrkowska 106). Dziś i jutro wyprzedzą pozostałych towarów.

CZYTANKI. Jutro Tow. „Wiedza“ urządza dla dzieci czytanki: w sali fabr. Poznańskiego, Ogrodowa nr. 18 — „Przygody Robinsona“ i w sali fabr. Geyera nr. 289 — „Przygody Jasia Wędrownika“. Początek o godz. pół do 5 po poł.

WYSTAWA MALARZY POLSKICH (Piotrkowska 113) otwarta codziennie od godz. 10 rano do godz. 10 wieczorem.

CZYT. i BIBLIOTEKA TOW. KULTURY POLSK. czynna codziennie od godz. 6 do 9 wiecz.; w niedziele i święta od godz. 3 do 6 po poł.

CZYTELNIJA PISM TOW. „WIEDZA“ (Piotrkowska 103) otwarta od godz. 6 po poł. do 10 wieczorem, a w niedziele i święta od godz. 10 r. do 10 w.

BIBLIOTEKA STEBELSKICH (Mikołajewska 59) otwarta codziennie od g. 6 — 8 wiecz.; w niedziele i święta od 1—3 po poł.

MUZEM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

Dni nieprotestowe: do czwartku przyszłego tygodnia włącznie.

KRONIKA.

(x) Jubileusze w roku 1913. W roku bieżącym przypadają następujące jubileusze:

a) Upływa 500 lat od zawarcia Unii w Horodle, wzmacniającej związek Litwy z Polską. Na mocy tej Unii szlachta polska przyjęła szlachtę litewską do swych herbów.

b) Setna rocznica śmierci jednego z najzasłużniejszych na polu edukacji polaków, Tadeusza Czackiego, założyciela liceum Krzemienieckiego.

c) Setna rocznica śmierci księcia Józefa Poniatowskiego w bitwie narodów pod Lipskiem.

d) 1600-lecie edyktu medyolańskiego, którym Konstantyn Wielki zapewnił tolerancję chrześcijaństwu.

(e) Posiedzenie komisji szkolnej. Wczoraj w magistracie łódzkim odbyło się posiedzenie członków komisji szkolnej ogólnych szkół początkowych miejskich z udziałem właścicieli aptek i składów aptecznych, w celu określenia ściślego dochodu poszczególnych właścicieli aptek i składów, mającego posłużyć komisji za podstawę do określenia wysokości składki szkolnej.

Po ustanowieniu dochodów z aptek i składów aptecznych, komisja szkolna odbyła narady w sprawie lokali szkolnych. Stwierdzono, że wiele lokali nie odpowiada w zupełności swemu przeznaczeniu, i że w roku bieżącym w dniu 1 lipca kończą się terminy kontraktów 7-miu lokali szkolnych. Komisja postanowiła delegować członków dla obejrzenia tych lokali i stwierdzenia, czy są one odpowiednie, zanim przystąpi do odnowienia kontraktów.

Następnie komisja zastanawiała się nad niedostateczną liczbą szkół w Łodzi. W celu poznania się ze stanem szkolnictwa w Warszawie, komisja zażądała od magistratu warszawskiego danych o warszawskich szkołach miejskich. Nadesłane dane, między innymi wykazują, że Warszawa posiada 210 szkół początkowych miejskich jedno i dwuklasowych, w tej liczbie 20 żydowskich. Tymczasem Łódź posiada ich zaledwie 39. Gdyby chciano zastosować ten sam stosunek liczby szkół do liczby mieszkańców, jaki jest w Warszawie, należałoby w Łodzi stworzyć jeszcze 100 szkół początkowych miejskich.

Nakoniec komisja postanowiła zaprosić na następne zebranie, wyznaczone na 10 b. m., inżynierów fabryk, w celu określenia wysokości ich dochodów, od których ma być obliczona składka szkolna.

(x) Poświęcenie kasy. Dnia 1 stycznia o godzinie 3 i pół po południu ks. Albrecht poświęcił w Widzewie lokal nowej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej, mieszczącej się przy ul. Rokicińskiej nr. 85, poczem w krótkim przemówieniu wykazał znaczenie nowej instytucji.

Kasa w Widzewie została otwarta 2 stycznia i rozpoczęła działalność z 36 członkami.

Kasa będzie czynna we wtorki, czwartki i soboty od godziny 7 do 9-ej wieczorem.

(e) Pomoc z Zagłębia. Brak pracy i nędza

wśród robotników łódzkich odbiły się echem w Zagłębiu Dąbrowskiem wśród pracującej braci robotniczej, która zaprojektowała podjęcie wśród siebie akcji ratunkowej. Robotnicy i górnicy Zagłębia dali już niejednokrotnie dowody współczucia niedoli robotników łódzkich i spieszyli im z pomocą, już choćby wspomnieć o nieszczęsnym lokaucie 1907 roku.

Obecnie, na wieść hiobową o szerzącej się nędzy w Łodzi, robotnicy i górnicy Zagłębia zaprojektowali składowanie odsetek swych zarobków na pomoc doraźną robotnikom łódzkim.

(e) Biuro kontroli służących. Komitet Przytułku noclegowego chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności poczynił starania o założenie pod egidą Towarzystwa biura kontroli służących na wzór istniejącego w Warszawie przy magistracie.

Biuro kontroli służących znajdowałoby się w lokalu Przytułku noclegowego przy salach zarobkowych, gdzie komitet posiada odpowiednie pomieszczenie na pensjonat dla pozostałych bez służby.

(a) Z magistratu. Wczoraj o godzinie 6-ej wieczorem w magistracie łódzkim, pod przewodnictwem prezydenta W. Pieńkowskiego i przy udziale radnych miejskich pp. Z. Rychtera i dr. J. Wattena, oraz inżynierów S. Nebelskiego i H. Bzowskiego, odbyło się posiedzenie, na którym, między innymi, załatwiono sprawy następujące:

W myśl opracowanego projektu, postanowiono ułożyć kostkowy bruk drewniany na następujących ulicach: Ceglarnianej od Piotrkowskiej do Wschodniej, Przejazd od Mikołajewskiej do Piotrkowskiej, na ul. Andrzeja od Piotrkowskiej do Spacerowej i Dzielnej od Piotrkowskiej do Wschodniej. Koszty zaprojektowanych robót wyniosą 80,000 rb.

Następnie rozważano zażalenie obywateli ulic Zgierskiej, Łagiewnickiej i okolicznych, w sprawie cuchnącego kanału, jaki tam przepływa. Prócz odrażających wyziewów z kanału tego, podczas ulewnych deszczów, woda zalewa pobliskie nieruchomości.

Uwzględniając słuszne żądania obywateli, magistrat postanowił wzmiarkowany kanał zasypać, a dla odprowadzania nieczystości wybudować kanał betonowy podziemny. Projektowany kanał, długości 166 sążni, ciągnąć się będzie od ulicy Łagiewnickiej, w poprzek ulicy Zgierskiej, aż do cmentarza żydowskich.

Koszty robót obliczony został na 5,700 rubli.

(a) Z muzeum nauki i sztuki. W nadchodzący poniedziałek, jako w dzień świąteczny Muzeum otwarte będzie od godz. 12-ej w południe.

Wieczorem od godz. 6 i pół zwiedzającym objaśnienia w dziale fizycznym udzielać będzie p. Konstancy Wyszacki.

(e) Zebranie przedsiębiorców. W dniu dzisiejszym wieczorem ma się odbyć narada właścicieli przedsiębiorstw łódzkich z powodu coraz większej zwyczajki cen bawełny i niskiej ceny przędzy. Między innymi ma być zaprojektowane zmniejszenie dni pracy w przedsiębiorstwach bawełnianych łódzkich do trzech w tygodniu.

(e) Z sezonu letniego. Rozpoczęty zjazd kupców z Cesarstwa do Łodzi po zakup towarów na sezon letni jest bardzo słaby. Zakupy czynione są przeważnie za gotówkę i w znacznie mniejszej ilości niż w roku ubiegłym.

(x) Plackarty. Komitet taryfowy w Petersburgu uchwalił, aby zamiast dotychczasowych opłat, pobierać: za plackarty 1 i 2 klasy na przestrzeni do 600 wiorst—1 i pół rubla; od 600 do 2200 wiorst—po 30 kop. za każde 200 wiorst; od 2200 do 5400 wiorst—po 20 kop. za każde 200 wiorst; plackarty na przestrzeniach ponad 5400 wiorst będą kosztowały 7 rub. 10 kop. Plackarty 3-ej klasy kosztują o połowę mniej.

(x) Wystawa. Poza wystawą malarzy polskich jest jeszcze parę wystaw w Łodzi. Jedną z nich mieści się przy ulicy Piotrkowskiej róg Przejazdu w domu na posesyi majstrów tkackich. Dwie wielkie żółte, austriackie chorągwie obwieszają, że ją urządził jakiś obywatel austriacki. Na drzwiach do lokalu napisy niemieckie i rosyjskie. Wstęp na wystawę 30 kop.

Zwiedziliśmy umyślnie tę wystawę i przekonaliśmy się, że obrazy na niej wystawione, są

niżej krytyki, obliczone tylko na bardzo niewybredne społeczeństwo.

Wprost kpiny wystawca robi z łódzkiej publiczności.

Nie pisalibyśmy o niej wcale, ale musimy to zrobić z tej racji, że „Rundschau“ dała reprodukcję kilku tych malowideł.

Doprawdy, takich wystaw nie powinno się puszczać do miasta, szanującego cokolwiek sztukę. Szkoda słów i druku dla takich malowideł, nie różnią się one od tych przepięknych obrazów, które wystawiają na ulicy nasze kinematografy.

(x) Czytanki dla dzieci, urządzone przez Towarzystwo „Wiedza“, odbędą się w nadchodzącą niedzielę (5 b. m.) o godzinie 2 i pół po poł. w salach:

Poznańskiego (Ogrodowa 18) p. t. „Przygody Robinsona“.

Geyera (Piotrkowska 289) p. t. „O Janku Wędrowniku“.

(x) Tow. „Krzewienia oświaty“ przypomina, że jutro t. j. w niedzielę 5 b. m. o godz. 4 po południu w lokalu przy ulicy Mikołajewskiej nr. 11, p. Mieczysław Dominikiewicz wygłosi odczyt „O stanowisku kobiety w cywilizacji pierwotnej“. W poniedziałek 6 b. m. o godzinie 4 po południu w tymże lokalu p. Eugeniusz Sokołowski (z Lubelskiego) mówić będzie „O szczęśliwej Anglii“.

(h) Na wpisy. Brak funduszy na wpisy dla niezamożnych uczniów, w wielu wypadkach pozabawia młodzież szkolną dalszego kształcenia się.

Zarząd niesienia pomocy dla niezamożnych uczniów przy szkole J. Radwańskiego, pragnąc przyjąć z pomocą biednym uczniom, urządza d. 11 b. m. „Wieczornicę taneczną“ w lokalu Stowarzyszenia handlowców przy ulicy Wólczńskiej nr. 23.

Przed rozpoczęciem tańców odbędzie się koncert, wykonany siłami miejscoweni. Jest nadzieja, że ze względu na cel, życzliwi młodzieży szkolnej pośpieszą na zabawę i w ten sposób zasila skromne fundusze towarzystwa.

(x) „Smiech“. Wyszedł z druku 11-ty numer tygodnika satyryczno-humorystycznego „Smiech“.

(a) Plan zatwierdzony. Wydział techniczny rządu gubernialnego piotrkowskiego zatwierdził plan Adolfa Szenka na przebudowę dwóch piętrowych domów i budowę szopy przy ulicy Wólczńskiej nr. 168.

(h) Nafta. Od paru tygodni nafta, ten niezbędny produkt w każdym domu nawet najbiedniejszego robotnika, stale drożeje i kosztuje obecnie 14 kop. litr.

(a) Konfiskata zwierzyny. Polowanie na sarny i jelenie dozwolone jest tylko we wrześniu i październiku. Prawo zabrania w porze obecnej sprzedaży takiej zwierzyny.

Zwierzyna w tej porze ulega konfiskacie, a handlujący nią pociągani są do odpowiedzialności sądowej (kara do wysokości 100 rubli). Niedawno skonfiskowała policja jelenie i sarny znalezione w sklepach przy ul. Piotrkowskiej nr. 113 i 134, które w tych dniach magistrat sprzedał z licytacji na Nowym Rynku.

(e) Zmiany mieszkań. Wielu gospodarzom lokatorów nie związanych kontraktem, wymówili mieszkania od 1 kwietnia r. b., ponieważ komorne wolnych mieszkań zostało znacznie obniżone, a właściciele domów z mieszkaniami zajętemi nie chcą zastosować zniżki.

Z tego powodu z dniem 1 kwietnia spodziewany jest znaczny ruch przeprowadzkowy.

(e) Porzucenie pracy. Przed dwoma tygodniami robotnicy fabryki tkackiej wyrobów bawełnianych braci Kochańskich przy ul. Widzewskiej pod Nr. 137 zażądali polepszenia warunków pracy, wyznaczając dwutygodniowy termin na otrzymanie odpowiedzi od właścicieli fabryki. Ponieważ termin ten upłynął onegdaj, a robotnicy odpowiedzi na swe żądania nie otrzymali, przeto wszyscy, w liczbie 200, porzucili pracę.

(e) Z T-wa „Harmonia“. W dniu jutrzejszym, 5-go b. m., o godzinie 3-ej po południu w lokalu własnym przy ulicy Głównej Nr. 62 Towarzystwo „Harmonia“ urządza doroczną uroczystość „Choinki“ dla dzieci członków i zaproszonych gości. Po ukończeniu członków i zaproszonych odbędzie się wieczorem zabawa taneczna dla dorosłych.

(g) **Z Domu Ludowego.** Kółko dramatyczne przy Stowarzyszeniu robotników chrześcijan nie ustaje w pracy, lecz w każdą niedzielę i święto wystawia pod reżyserią p. Orłowskiego, artyści teatru popularnego, jedną ze sztuk ludowych.

Przedstawienia te ogromnie popularne wśród naszej braci robotniczej choćby już z tego względu, że biorą w nich udział sami prawie robotnicy, zyskały sobie w mieście naszym nazwę „Teatru Ludowego” i cieszą się zawsze ogromnym powodzeniem.

„Teatr Ludowy”, pomny swego zadania, wystawia sztuki oparte jedynie na motywach ludowych lub klasy średniej. Do tych ostatnich zaliczyć należy ostatnią premierę, którą wypełnił arcyzabawny wodewil ze śpiewami i tańcami Turskiego „Krakowskie zuchy”.

Wykonanie pojedynczych ról było trafne i bardzo staranne. Amatorzy nie szczędzili trudów i starań, by postaciami nadać odpowiedni charakter, grać dobrze i jeszcze lepiej bawić publiczność. Niektórzy amatorowie poszli jednak za daleko. Zachęcenі oklaskami i śmiechem widowni przejawiali postacie i za wiele szarżowali. Na szarżę tę reżyseria powinna baczną zwrócić uwagę, tembardziej, gdy sztuka już jako taka, bawi publiczność.

Z wykonawców umiejętną grą wyróżnili się: panie Piotrowska i Kozłowska, z panów Bartczak i Kwiatkowski.

(a) **„Choinka” w Lirze.** W nadchodzący poniedziałek, 6 b. m. staraniem zarządu Tow. śpiewaczego „Lira” w lokalu własnym (Piotrkowska 91) odbędzie się tradycyjna „Choinka” dla dzieci członków. Początek zabawy wyznaczono na godzinę 3 i pół po południu. W myśl hasła „Dzieci dla dzieci” ułożono odpowiedni program zabawy, który wykonany będzie pod kierunkiem p. Lipińskiego.

Przy akompaniamencie fortepianu pani Sandaczowa poprowadzi barwne korowody. Dział gospodarczy objęła p. Mikszewska.

Po zabawie dziecięcej, o godz. 8 wieczorem rozpoczną się tańce dla dorosłych. Bilety wejścia dla dzieci 20 kop., dla dorosłych 30 kop.

— Zarząd Towarzystwa „Lira” postanowił w dniu 11 stycznia urządzić zabawę maskaradową.

(x) **„Choinka”.** Zarząd chóru sumowego przy kościele św. Józefa, zawiadamia członków chóru, że jutro w lokalu Stowarzyszenia majstrów fabrycznych (Nowy Rynek nr. 8) urządzona zostanie choinka dla dzieci członków, podczas której popisywać się one będą śpiewaniem kolęd i deklamacyami.

Początek o godz. 5 po poł.

(x) **Z wystawy malarzy polskich** (Piotrkowska 113). Dzisiejszy raut, który odbędzie się w lokalu wystawy, zgromadzi niewątpliwie poważną liczbę miłośników sztuki.

Program niezwykle interesujący i wysoce artystyczny przyczyni się do miłego spędzenia wieczoru w prawdziwie artystycznej atmosferze.

W rauce biorą udział pp. Bachnerówna i Orliński, artyści teatru Polskiego, prof. Halpern, Fiedler i Dominikiewicz, wreszcie prof. Baumfeld.

Ogólne zainteresowanie wzbudziły zapowiedziane ozdobne programy, wykonane przez naszych artystów.

Wystawa zamknięta zostanie nieodwołalnie w poniedziałek wieczorem.

(x) **„Choinka” u handlowców** odbędzie się jutro o godzinie 4 po południu w lokalu stowarzyszenia przy ulicy Wólczańskiej nr. 23.

Wielce urozmaicony program, wykonany przez dzieci, przyczyni się niewątpliwie do powodzenia zabawy.

Początek o godzinie 4 po południu.

Następna zabawa, urządzana przez Stowarzyszenie wzajemnej pomocy pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi, będzie zabawą kostymowa „Pod Strzechą”, która odbędzie się w sobotę dnia 18 b. m. i ze względu na sympatyczny cel, jakim jest powiększenie funduszu szkolnego przy stowarzyszeniu, obudziła powszechne zainteresowanie.

(g) **„Sylwester” u handlowców.** Wesoło i rojno było na Sylwestra w sympatycznym lokalu Stowarzyszenia wzajemnej pomocy pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi.

Nadzwyczaj interesujący program, wykona-

ny przez najlepsze siły amatorskie przyczynił się do zupełnego powodzenia zabawy. Nie szczędzono też oklasków, gdyż wykonawcy wywiąza- li się znakomicie ze swego zadania.

(x) **Nieprzyjemna pomyłka.** Z Wiednia donoszą: Zabawiający się w noc sylwestrowską w jednej z kawiarni wiedeńskich studenci polacy zaczęli śpiewać chóralnie polskie pieśni narodowe. Obecna w kawiarni publiczność wzięła pieśni te za serbskie, a Polaków za Serbów, wszczęła więc awanturę i w końcu wyparła studentów na ulicę. Potem dopiero wyszła na jaw pomyłka zaciętrzewionych wiedeńczyków.

(x) **Teatr „Casino”.** Dziś zmiana programu. Na szczególniejszą uwagę zasługuje piękny dramat w 2 aktach w kolorach „Drogi przeznaczenia” w wykonaniu paryskich artystów.

Komedyja „Nieśmiałość pokochanych” w wykonaniu Prensa. Polowanie na tygrysy, zdjęcia z natury. Tygodnik Gaumont zasługujący na uwagę i na dopełnienie programu „Urwisy” wysoce komiczny obraz.

(x) **Z „Luny”.** Ruchliwa dyrekcyja teatru „Luna” zapowiada w dzisiejszej zmianie programu między innymi dramat w 3-ch częściach „Meły”. Kronikę Gaumonta i wiele innych interesujących rzeczy.

(a) **Nowy Skatink-Ring.** Mieszkaniec tutejszy p. Jakób Ginter zwrócił się do gubernatora piotrkowskiego z prośbą o pozwolenie na urządzenie przy ul. Średniej nr. 42 Skatink-Ringu.

Gubernator piotrkowski polecił specjalnej komisji techniczno-sanitarnej zbadać zaprojektowane miejsce przez p. Gintera.

(x) **Walki atletów.** Cyrk Truzzi organizuje w krótkim czasie dla Łodzi walkę siłaczów o szampionat wszechświatowy na r. 1913.

(a) **Napad.** Zamieszkały przy ul. Ogrodowej nr. 26, Józef Błaszczak zawiadomił policję, że wczoraj, gdy przechodził przez ulicę Krótką, napadł na niego 4-ch nieznanych ludzi, i krzyknąwszy „trzymać złoczyńcę” uderzyli go w głowę, wyrwali z kieszeni portfel, w którym znajdowało się 45 rubli gotówką, 2 przekazy pocztowe na kilkadziesiąt rubli, weksel wydany przez Hurwicza na 50 rubli, poczem zbiegli. Napastnicy byli wysokiego wzrostu.

(p) **Z głodu.** U zbiegu ulic Ogrodowej i Zachodniej znaleziono Jadwigę K., lat 70, matkę robotnika, w stanie zupełnego wyczerpania sił z głodu; na ulicy Targowej nr. 16 w takim samym położeniu znaleziono Bronisławę P., lat 54, która, upadając, okaleczyła głowę. Doraźnej pomocy w obydwóch wypadkach udzielił lekarze Pogotowia.

(p) **Nieszczęśliwy wypadek.** Wczoraj wieczorem na ul. Średniej nr. 44 J. Ajzer, lat 9, syn malarza pokojowego, spadł ze schodów tak nieszczęśliwie, że złamał lewą rękę. Opatrunek nałożył lekarz Pogotowia, pozostawiając chłopca w mieszkaniu rodziców.

(h) **Usiłowanie kradzieży.** Sędzia pokoju XII rewiru m. Łodzi rozważał sprawę 34-letniego Jana Wiśniewskiego, oskarżonego o usiłowanie kradzieży w sklepie Ludwika Fraja, przy ul. Piotrkowskiej. Oskarżony do winy nie przyznał się, skazany został na 4 miesiące więzienia.

(a) **Kradzież w fabryce.** W fabryce Józefa Kuntzego, przy ul. Szczęśliwej w Zgierzu, niewiadomi złodzieje wyrznięli z warsztatu sztukę towaru, wartości 80 rb.

(x) **Chór kościelny w Chojnach.** Chór śpiewaczy przy kościele św. Wojciecha w Chojnach urządza jutro (w niedzielę, dnia 5 b. m.) wieczornicę dla swych członków, ich rodzin i zaproszonych gości w sali Zimmermana, w zakładzie leśniczym. Wieczornicę urozmaica śpiewy chóralne i tańce. Początek o godz. 4 po poł.

(a) **Z Bałut.** Grono mieszkańców ulicy Dworskiej wystąpiło do naczelnika powiatu łódzkiego ze skargą na panujące nieporządki skutkiem zwożenia na tej ulicy śmieci z różnych stron Bałut. Gromadzące się na ulicy Dworskiej śmieci i brudy są siedliskiem i rozsadnikiem zarazków chorobotwórczych.

Naczelnik powiatu łódzkiego polecił wójtowi gminy Radogoszcz zbadać na miejscu stan sanitarny ulicy Dworskiej i zobowiązać właścicieli domów do uporządkowania oraz zabrucowania całej ulicy.

(a) **Norma podatków.** Z powiatu łódzkiego, w r. 1913 mają wpłynąć do kasy: 565 rb. 82 k. podatku gruntowego z gruntów miejskich głó-

wnego i 339 rb. 20 k. dodatkowego: z gruntów dworskich 10964 rb. 99 k. głównego i 6578 rb. 94 k. dodatkowego. Podymnego z budynków dworskich wynosi 9,065 rb. 25 k. głównego i 7,844 rb. 33 k. dodatkowego.

Podatku z gruntów wiejskich przypada: 15,896 rb. 62 k. głównego i 9,520 rb. 94 k. dodatkowego, a podymnego z budynków 15,451 rb.

Z osad przypada podatku: 1787 rb. 1 k. głównego gruntowego i 834 rb. 90 k. dodatkowego gruntowego.

Podymne z osad wynosi 2079 rb.

(e) **Uczczenie zasług.** W dniu dzisiejszym w Kazimierzu odbył się pogrzeb zasłużonego sędziego gminnego ś. p. Stanisława Junoszy Szaniawskiego, właściciela majątku Babice.

W celu uczczenia jego zasług, sędziom łódzkiego okręgu zjazdu sędziów pokoju, wystali wieniec na trumnę zmarłego kolegi, dla złożenia którego prezes zjazdu sędziów delegował sekretarza tegoż zjazdu p. Kozłowskiego.

(a) **Otwarcie czytelnia Towarzystwa szerzenia wiedzy imienia Bolesława Prusa w Zgierzu** nastąpi w przyszłą sobotę 11 b. m.

Czytelnia czynną będzie we wtorki i soboty od godz. 7 do 9 wiecz. Oprócz tych dni lokal Towarzystwa otwarty będzie codziennie, wyjątkiem świąt, dla tych wszystkich członków, którzy zechcą uczęszczać doń w celu przeczytania dzienników lub tygodników prenumerowanych przez Towarzystwo. Lokal Towarzystwa i czytelnia mieszczą się w domu p. Jakóbowskiego przy ul. Długiej, naprzeciwko szkoły handlowej.

(a) **Nowe szkoły początkowe.** W gminie Kamieńsk w pow. piotrkowskim istnieje projekt otwarcia 6 nowych szkół początkowych w następujących wioskach: W Słostowicach, Pytowicach, Ochocicach i Ruszczyńcu—po 1 oraz w Gorzędowie 2.

Otwarcie tych szkół zależne jest od samych włościan. Niestety niezbyt chętnie krzątają się oni około tego, aby skorzystać z materialnego poparcia rządu i dźwignąć uczelnie w swoich wioskach. Jest jednak nadzieja, że światlejsi gospodarze wytrwałymi zabiegami pociągną za sobą mniej dbałych o oświatę włościan i szkoły projektowane zostaną otwarte.

(a) **O plac targowy w Radogoszczu.** Naczelnik powiatu łódzkiego rozporządzeniem z dnia 14 października 1912 roku za nr. 19,677, zabronił włościanom zatrzymywania się i sprzedaży zapasów żywności na ulicy Zgierskiej i szosie Zgierskiej w Radogoszczu. Obecnie więc zatrzymują się oni na Rynku Bałuckim. Rozporządzenie powyższe wywołane zostało nadmiernym wzrostem liczby żydów-pośredników, którzy wykupywali artykuły żywności na przedmieściach, a następnie sprzedawali w mieście po cenach wyśrubowanych. Tymczasem mieszkańcy Radogoszcza pozbawieni zostali możliwości bezpośredniego zakupu artykułów spożywczych od włościan.

Korzystając z tego, że bar. L. Hejnzl w Julianowie ofiarował plac pomiędzy ulicami Gajzlera, św. Kazimierza i Jana, na t. zw. „Głuchej wsi” na rzecz gromady kolonii Radogoszcz, gro- no obywateli z ul. Zgierskiej prosiło naczelnika powiatu o urządzenie na zaofiarowanym placu publicznego targowiska.

(a) **Z Pabianic.** Tow. śpiewacze „Lutnia” w drugi dzień Bożego Narodzenia siłami koła dramatycznego wystawiło 3-aktową sztukę ze śpiewami i tańcami „Skalmierzanki” J. N. Kamińskiego. Całość wykonana była bardzo starannie. Amatorzy sprostali zadaniu, opanowawszy rolę pamięciowo.

Z grających wyróżnić należy panią M. Kujawską (Marcinowa), pannę H. Marcinkiewicz (hrabina), Malinowską (Dosia), oraz pp. Kneblewskiego (Zwistaw), Kujawskiego (Pieprzyk), K. Szulca (ekonom). Wszystkich amatorów oklaskiwano szczerze, gorąco.

Sztuka wyreżyserowana była bardzo starannie, co stanowi zasługę prezesa „Lutni”, dr. E. Ostaniewicza, który nie szczędzi nigdy nakładu pracy.

Po skończonym przedstawieniu rozpoczęły się tańce, które przeciągnęły się do g. 8 rano. W dniu 12 b. m., w Tow. śpiewaczym „Lutnia” odbędzie się „Choinka” dla członków i wprowadzonych gości.

(a) **Echa napadów w lesie lućmierskim.** W związku z napadami, dokonanymi w ostatnich czasach w lesie lućmierskim, straż ziemską powiatu łódzkiego przy współudziale policji zgierskiej, aresztowała w obrębie gminy Lućmierz, oraz w okolicy Zgierza i w samym Zgierzu 8 osób, w tej liczbie 2 karanych już za kradzież i napady więzieniem i rotami aresztanckimi.

W ostatnich poszkodowani poznali napaśników.

Aresztowanych osadzono w więzieniu.

S Z T U K A.

(x) **Teatr popularny.** Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś wieczorem ukaze się głęboki utwór wielkiego rosyjskiego pisarza Lwa Tołstoja „Połoga ciemnoty“.

Jutro w niedzielę po południu „Chata za wsią“, sztuka w 5 aktach ze śpiewami i tańcami; wieczorem sztuka w 8 aktach „Lygia“.

W poniedziałek z powodu podwójnego święta Trzech Króli i wigilii starego stylu dane będzie tylko jedno przedstawienie o godz. 3-ej po południu odegrana będzie arcywesoła krotchwila Dobrzańskiego „Żołnierz królowej Madagaskaru“, która zdobyła sobie ogromne powodzenie dzięki swej żywej akcji, dowcipowi i grze artystów.

We wtorek „Jeniec Napoleona“ St. Kozłowski.

(x) **Teatr polski (Cegielniana 63).** Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś o godz. 8¹/₄ wieczorem po raz drugi przezabawna komedia Kurta Kraatza i Hoffmanna p. t. „Pies gończy“.

Jutro w niedzielę o godz. 3¹/₂ po południu po cenach popularnych pełna rodzimego humoru komedia Przybylskiego „Wicek i Wacek“, wieczorem o godz. 8¹/₄ po raz trzeci „Pies gończy“.

W poniedziałek odbędzie się tylko po południowe przedstawienie, na którym odegrana będzie kasowa „Cyganerya Warszawska“.

Czwartkowa premiera, jaką będzie głośna sztuka Czesława Halicza p. t. „Sąd“, obudziła duże zainteresowanie.

Sztuka ta, nagrodzona drugą nagrodą na konkursie teatrów rządowych warszawskich, doznała w Warszawie wyjątkowego powodzenia.

„Sąd“ wystawia p. Bednarczyk, a obsadę stanowią czołowe siły personelu.

(h) **Wielki koncert — raut.** Towarzystwo muzyczne imienia Chopina urządza w sobotę 11 b. m. o godzinie pół do 9 wieczorem w nowym swym lokalu przy ul. Piotrkowskiej nr. 108 (lokal wspólny z „Lutnią“ wielki koncert — raut.

Współdział w programie przyjmą najwybitniejsi artyści miejscowi jak również zaszczytne znana w szerokich kołach towarzyskich naszego miasta artystka — śpiewaczka panna L., dyrektor teatru polskiego p. Bednarczyk (deklamacja), dyr. Alfons Brandt (skrzypce), dyr. Tadeusz Mazurkiewicz (fortepian), prof. G. Teszner (wiolonczela), słowo wstępne „Porównanie twórczości Chopina i Czajkowskiego“ wygłosi prof. Miller, a profesorowie E. Smidowicz, Brandt, Goebel i Joteyko zagrają kwartet.

Po skończonym koncercie komitet gospodarski Towarzystwa organizuje zabawę taneczną.

Bilety wejścia po 1 rb. dla członków i po 1 rb. 50 kop. dla osób zaproszonych nabywać można w księgarni Gebethnera i Wolffa (dawniej Miszewskiego).

(x) **Koncert.** Jutrzejczy koncert orkiestry straży ogniowej warszawskiej pod dyrekcją A. Sielskiego zapowiada się obiecująco.

Współdział w koncercie przyjmie prof. Stanisław Barcewicz, który wykona między innymi „Suite“ — Riesa i fantazyę z op. „Faust“ — Sarassate.

Pozostałe bilety sprzedawać będzie jutro kasa przy sali koncertowej (Dzielnia 18) od godziny 3 po południu.

(x) **Przedstawienie kelnerów łódzkich.** Jak już donosiliśmy, w dniu 7 stycznia r. b. w nadchodzący wtorek komitet stowarzyszenia kelnerów łódzkich urządza przedstawienie w teatrze Popularnym, które wypełni komedia historyczna Stanisława Kozłowskiego p. t. „Jeniec Napoleona“.

Dochód z tego przedstawienia przeznaczony został na zwiększenie funduszu na dar do ko-

ścioła św. Stanisława Kostki, ofiarowany przez kelnerów.

Bilety wcześniej nabywać można w cukierni p. Gostomskiego (dawniej A. Roszkowskiego), w dniu zaś przedstawienia w kasie teatru Popularnego od godz. 5 po poł.

(x) Z „Lutni“. Przypominamy o dzisiejszej zabawie „Lutni“, którą poprzedzi widowisko, złożone z komedyjki „Pacyent z prowincyi“ i operetki „Skrzypki czarodziejskie“.

W poniedziałek 6 b. m. „Choinka“ dla dzieci członków. Początek dla najmniejszych dzieci o godz. 3 po poł.

Walka z pijaństwem.

Ministerium spraw wewnętrznych wnosi w tych dniach do Rady państwa projekt prawny, który powstał z inicjatywy Izby wyższej, co do walki z pijaństwem.

Oto zasady projektu:

Walka z pijaństwem staje się zadaniem państwa. Środków na organizację tej walki udziela skarb państwa co roku. Z tych środków powstaje specjalny fundusz przy ministerium spraw wewnętrznych. Osobny urząd do spraw zdrowia publicznego rozdziela fundusze na walkę z pijaństwem według gubernij.

Opieka nad trzeźwością spoczywa na organach samorządu ziemskiego i miejskiego z blizkim udziałem duchowieństwa. W tym celu przy ziemskich urzędach powiatowych zakłada się specjalne komisje trzeźwości oraz drobniejsze jeszcze poddziały tych komisji, do których mogą należeć towarzystwa prywatne i osoby publiczne (z pewnymi wyjątkami).

Powiatowe zebranie ziemskie rozmieści rządowe sklepy monopolowe w swym okręgu i określa ich ilość ogólną. Oprócz tego organy samorządu miejscowego mogą wydawać postanowienia obowiązujące co do czasu i warunków sprzedawania mocnych trunków także w handlach prywatnych.

Tam, gdzie niema ziemstw, tworzy się dla walki z pijaństwem osobne komitety powiatowe i gubernialne pod kontrolą ministerium spraw wewnętrznych.

TELEGRAMY.

PETERSBURG, 3 stycznia (wł.) W ministerium handlu i przemysłu twierdzą o dymisji Timaszewa.

PETERSBURG, 3 stycznia (wł.) Dyrektor departamentu policji Bieleckij ma podać się do dymisji.

PETERSBURG, 3 stycznia (wł.) Wkrótce po przybyciu do Petersburga minister spraw wewnętrznych Maklakow uda się na objazd większej części gubernij, chcąc na miejscu zapoznać się ze sprawami.

PETERSBURG, 3 stycznia (P.) W zbiorze praw i rozporządzeń wydrukowano ustawę o powinności wojskowej, która wchodzi jako dalszy ciąg do IV tomu praw p. n. „Dalszy ciąg ustawy o powinności wojskowej r. 1912“.

PETERSBURG, 3 stycznia (P.) Petersburgska izba sądowa zatwierdziła wyrok petersburskiego sądu okręgowego, mocą którego burmistrz magistratu wyborskiego Fagerstroem oraz ratmanowie Palmroth i Lagerkrantz skazani zostali na półroczne więzienie za sprzeciwianie się wprowadzeniu w życie prawa o równouprawnieniu rosyjan w Finlandyi.

PETERSBURG, 3 stycznia (P.) Rada ministrów nie znalazła przeszkód do zatwierdzenia czasowego budżetu wydatków od stycznia do czerwca r. b. na sumę rb. 1,492,527,066, to jest o rb. 25,412,934 mniej od normy ostatecznej.

PETERSBURG, 3 stycznia (P.) W czwartek w gmachu instytutu medycznego otwarty będzie zjazd lekarzy dzieci. Zjazd obradować będzie nad środkami w celu zmniejszenia śmiertelności między dziećmi.

MOSKWA, 3 stycznia (P.) Z pośród 280 oskarżonych dentystów uniewinniono 79; pozostali skazani zostali na rotę aresztancką na przeciąg roku, przyczem izba sądowa postanowiła

prosić Najjaśniejszego Pana o zmniejszenie kary 179 oskarżonym przez zamianę rot aresztanckich na więzienie od 3 do 6 miesięcy bez ograniczenia praw, a 14 oskarżonym o zamianę przez areszt w więzieniu lub przy policji na miesiąc; w stosunku 12 oskarżonych — o zachowanie im tytułu dentysty.

W sprawie 8 osób, w tej liczbie jednej kobiety, nie poczyniono starań o złagodzenie kary.

Z osób urzędujących skazano; d-ra Edwarda Rutkowskiego i Kowreina na 3 lata, Romana Rutkowskiego na rok, sekretarza Lepechina na 2¹/₂ roku, urzędnicy Popow i Borszczewski na rotę aresztancką z jednoczesnym podjęciem starań o zamianę na 6-miesięczne zamknięcie w więzieniu bez pozbawienia praw, lecz z usunięciem ze służby; z pośredników trzech uniewinniono, a Dukron, Ratner i Sołomonik skazani na rotę aresztancką od 14 miesięcy do 2 lat.

LONDYN, 3 stycznia. (P.) Według wiadomości, zaczerpniętych przez Agencję Reutersa, pełnomocnicy Grecyi, Serbii i Czarnogórza podzielają w zupełności pogląd Danewa o konieczności zerwania rokowań w dniu 3 stycznia, o ile mapa granicy turecko-bułgarskiej, którą przedstawiały turcy, nie będzie się zgadzała z żądaniami związkowców.

SOFIA, 3 stycznia. (P.) Podczas przyjęcia delegacji zgromadzenia narodowego, która wręczyła odpowiedź na mowę tronową, król Ferdynand wygłosił mowę, w której wyraził nadzieję, że uda się osiągnąć ostateczne porozumienie; „lecz jeżeli—zakończył król — niezbadana wola Boska zdecydowała inaczej, nieomieszkamy powownie chwycić za broń, żeby zmusić nieprzyjaciela do godnego zupełnego zadowolenia nas za poniesione przez nas ciężkie ofiary.“

BIAŁOGROD, 3 stycznia. (P.) Ostatnie powołanie pospolitego ruszenia dokonane zostało wyłącznie w celu zastąpienia zapasowych trzeźwego powołania, którzy czują się znuzeni.

BIAŁOGROD, 3-go stycznia. (P.) Władze austriackie pozwalają serbom na wjazd do cesarstwa jedynie przez Zemlin i Mitrowicę.

BIAŁOGROD, 3 stycznia. (P.) Doniesienia pism, jakoby w Salonikach miał się odbyć zjazd władców państw związkowych i prezesów ministrów, pozbawione są prawdy.

LONDYN, 3 stycznia. (P.) „Times“ donosi, że przybyła do Londynu delegacja albańska wręczyła Grey'owi memorandum, w którym domaga się utworzenia niezależnej Albanii na przetrzeni obecnych granic od Czarnogórza do Prizrendu na południu, oraz przyłączenia do terytorium albańskiego Ipeku, Mitrowicy, Prisztyny, Iskibu i Monasteru.

„Times“ twierdzi, że memorandum powyższe złożone zostanie pod obrady konferencji ambasadorów.

WIEN, 4 stycznia (wł.) Prezes Koła polskiego dr. Leo otrzymał oficjalne zawiadomienie, że ministerium oświaty postanowiło upaństwić gimnazjum realne w Białej od września 1913 roku. Rada szkolna otrzymała reskrypt ministerialny w sprawie rokowań z towarzystwem szkoły ludowej co do formalnego przyjęcia budynku.

LWOW, 4 stycznia (wł.) Na ostatniej sesji wydziału krajowego zamianowano dyrektorem banku krajowego w miejsce Zgórskiego, d-ra Steczkowskiego.

BERLIN, 4 stycznia (wł.) Kongres w sprawie zwalczania suchot odbędzie się od 22 do 26 października r. b. Do organizacji zwalczania suchot należy 28 krajów. Prezydentem tej organizacji jest Leon Bourgeois.

BERLIN, 4 stycznia (wł.) Dziś przed południem krążyły tutaj bardzo niepokojące wiadomości o zdrowiu cesarza austriackiego o niebezpiecznym osłabieniu akcji serca. Ze strony ambasady zapewniają, że cesarz wprawdzie jest niezupełnie zdrow, cierpi bowiem na katar z zaziębieniem, lecz niebezpieczeństwa niema, ale wobec podeszłego wieku cesarz musi się zachowywać bardzo ostrożnie.

KONSTANTYNOPOL, 4 stycznia (wł.) Rada ministrów tureckich sformułowała nowe instrukcje dla delegatów i przesłała je do Londynu. W instrukcyjach tych Turcy stwierdza, że nie może ustąpić żadnej wyspy morza Egejskiego, co zaś do Adryanopola to jest nieubłagana i rozpocznie natychmiast wojnę, jeżeli Adryanopol ma być oddany państwu bałkańskiemu.

BERLIN, 4 stycznia (wł.) Dziś w południe odbył cesarz dłuższą konferencję w sprawie nominacji następcy Kiderlen-Waechtera. Rezultat niewiadomy, donoszą tylko, że ambasador Jagow, który uchodzi za najpoważniejszego kandydata oświadczył, że nie przyjmie kandydatury z powodu złego stanu zdrowia.

LONDYN, 4 stycznia (wł.) Przed dzisiejszym posiedzeniem konferencji pokojowej delegaci państw bałkańskich mieli dłuższą naradę.

Wśród delegatów panuje pesymistyczny nastrój i wyrazili oni zdziwienie, że niektóre dni nieki wyrażały się po środowym posiedzeniu delegatów pokojowych z nadzieją, że pokój niedługo będzie zawarty.

LONDYN, 4 stycznia (wł.) „Daily Telegraph” donosi, że Rumunia postanowiła obsadzić czworobok na południu od Dobrudży, mianowicie; Ruszczuk, Sylistrię, Szumłę i Warnę, jeżeli rokowania rumuńskiego ministra Jonesku z Danewem nie doprowadzą do pomyślnych rezultatów. Do tej akcji zostało wszystko przyszykowane.

KONSTANTYNOPOL, 4 stycznia (wł.) Z ormiańskiej prowincji Azyi Mniejszej z Kurdystanu dochodzą niepokojące wieści. Wskutek rzezi ormian ambasador francuski zażądał wyjaśnienia od patriarchy ormiańskiego; krok ten jest początkiem do dalszej akcji Francji.

SOFIA, 4 stycznia (wł.) Pomimo urzędowych zaprzeczeń nastąpi w najbliższych dniach spotkanie Pasicza z Geszowem w celu obmyślenia jednolitej akcji wobec coraz większych żądań terytoryalnych Rumunii.

LONDYN, 4 stycznia (wł.) Dzienniki tutejsze donoszą, że zarząd marynarki angielskiej wstawił do tegorocznego budżetu 20 milionów rubli na lotę nadpowietrzną. Według projektu armia lądowa ma otrzymać 300, a marynarka 500 aeroplanów i balonów sterowych. Wzdłuż całego wybrzeża mają być wybudowane stacje dla aeroplanów dla obserwowania morza.

PARYŻ, 4 stycznia (wł.) Dzisiejsze dzienniki donoszą, że ambasador rosyjski w Konstantynopolu wskazał Turcyi na niebezpieczeństwo, jakie wyniknąć musi w razie oporu wobec głównych żądań państw bałkańskich. Prawdopodobnie skutek tego niedwuznacznego stanowiska Rosyi ujawni się na posiedzeniu niedzielnym konferencji pokojowej i Turcyja okaże większą skłonność do ustępstw.

PARYŻ, 4 stycznia (wł.) Policja tutejsza arestowała na żądanie rządu niemieckiego Kanię publicystę. Pochodzi on z Górnego Ślązka.

BOCHUM, 4 stycznia (wł.) Policja tutejsza dokonała rewizji w biurze zarządu partii socjalistycznej i skonfiskowała wiele broszurek antymilitarnych. Zarząd socjalistyczny został pociągnięty do odpowiedzialności.

Z ostatniej chwili.

Wiedeń, 4 stycznia (wł.) Punkt ciężkości obecnej sytuacji politycznej spoczywa w Londynie i przypada na konferencję ambasadorów, na której rozstrzygnie się los Albanii. W sprawie Albanii istnieją, jak wiadomo, trzy projekty, których załatwienie zależnem jest od rokowań pokojowych. Wobec tego w zarządzeniach wojennych tak Bułgaryi jak i Austrii niema żadnej zmiany. Stanowisko Austrii wobec Serbii nie jest jeszcze wyjaśnione; Austria wciąż oczekuje na zapowiedziane ze strony Serbii zadośćuczynienie w sprawie konsułów.

Berlin, 4 stycznia (wł.) „Pesztli Hirap” donosi, że wiadomość, jakoby rząd serbski w sprawie konsułów nie chciał dać satysfakcji, jest nieprawdziwa. Gabinet serbski dał oficjalne przyrzeczenie dać zadośćuczynienie, o którego spełnieniu nikt w Wiedniu nie wątpi.

Białogród, 4 stycznia (wł.) Wielkie zdziwienie wywołał tok obrad konferencji pokojowej, oraz wzbudził nieufność względem Bułgaryi. Pismo serbskie „Straž” twierdzi, że Bułgaryja chce odebrać Serbii nie tylko Monastyr, ale także inne miejscowości Starej Serbii.

Wiedeń, 4 stycznia (wł.) „Süd Slav. Koresp.” donosi ze Lwowa, że prezydium klubu ukraińskiego Lewicki i Wasilkow, oraz prezes Kola

polskiego wraz z posłem Jaworskim wyjadą do Wiednia celem odbycia konferencji w ministerium w sprawie uniwersytetu ukraińskiego.

Wiedeń, 4 stycznia (wł.) Przybył tu premier węgierski Szekeli i minister wojny Teleszky na konferencję ministrów, której obrady będą bardzo ważne. Rada ministrów uchwaliła swego czasu 125 milionów koron na cele wojenne, lecz rząd zmuszony był wobec niezwykle naprężonej sytuacji międzynarodowej znacznie przekroczyć te kredyty i wydał przeszło 200 mil. koron.

Obecnie rządy zarówno austriacki, jak i węgierski stoją wobec konieczności poczynienia nowych przedłożeń.

Minister wojny Krobantyn i komendant marynarki Monte Kukkuli chcą wystąpić z żądaniami nowych kredytów na cele wojenne wobec naprężonej sytuacji.

Berlin, 4 stycznia (wł.) „Local Anzeiger” donosi z Petersburga, że rosyjskie ministerium spraw zagranicznych oświadczyło, że rokowania pomiędzy Rumunią i Bułgaryą mają charakter przyjazny i nie należy obawiać się żadnych poważniejszych komplikacji, wobec tego zwłaszcza iż Bułgaryja sama uznaje, że Rumunii należą się pewne kompensaty za poprawne zachowanie się podczas wojny bałkańskiej.

Londyn, 4 stycznia (wł.) Po posiedzeniu konferencji pokojowej delegacji rosyjscy odbyli naradę z rosyjskim ambasadorem w Londynie.

Praga, 4 stycznia (wł.) „Prager Tageblatt” ogłasza statystykę zgłoszonych w ostatnim czasie niewypłacalności w Austrii. Według tego zgłoszonych zostało 460 niewypłacalności. Pasywa ich wynoszą 182 milionów koron, przy czem uwzględnione są tylko niewypłacalności o conajmniej 100 tys. koron pasywów.

Sofia, 4 stycznia (wł.) Dwaj oficerowie, którzy przybyli tu z Adryanopola opowiadają o strasznej nędzy, jaka panuje w mieście. Żywności już dawno niema, głód panuje straszny. W ostatnich dniach zabrakło także światła i z nadejściem mroku, miasto pogrążone jest w ciemnościach. Ludność usiłuje wpłynąć na komendanta, aby poddał miasto.

Konstantynopol, 4 stycznia (wł.) Obiegają tu pogłoski o blizkiem przesileniu ministerialnem w Turcyi. Kiamil-pasza i Nora Dumbien odbyli konferencję w sprawie przesilenia i obradowali nad tą sprawą na audyencji u sułtana.

Konstantynopol, 4 stycznia (wł.) Ambasadorowie mocarstw trójporozumienia odbyli konferencję i należy przypuszczać, że będą usiłowali skłonić Turcyje do ustępstw.

Paryż, 4 stycznia (wł.) „ECHO de Paris” donosi, że delegaci konferencji pokojowej przedłożą konferencji ambasadorów w Londynie memorandum w sprawie granic Albanii.

Nowy Jork, 4-go stycznia (wł.) Panuje tu straszna burza, tak silna, jakiej nikt sobie nie przypomina. Straty olbrzymie. Wiele domów w Nowym Jorku zostało zniszczonych. W Filadelfii runęła skutkiem burzy fabryka.

Nowy Jork, 4 stycznia (wł.) Strajk robotników krawieckich przybiera coraz szersze rozmiary. Przyszło do burzliwych, krwawych scen. Robotnicy w liczbie 2,000 napadli na jedną z fabryk ubrania i zburzyli ją.

Londyn, 4 stycznia (wł.) Ultimatum delegatów państw bałkańskich, przedłożone na wczorajszej konferencji pokojowej delegatom tureckim, zawiera następujące warunki: 1) Turcyja zrzeka się praw do Krety; 2) Turcyja odstąpi wyspy morza Egejskiego; 3) Uregulowanie granic nastąpi w ten sposób, aby Adryanopol wcielony został do Bułgaryi.

Berlin, 4 stycznia (wł.) Dzienniki tutejsze wyrażają nadzieję, że do zerwania rokowań pokojowych nie przyjdzie. Pisma dodają, że państwa bałkańskie wypowiedziały wczoraj ostatnie słowo, przez swoje ultimatum. Jeśli Turcyja nie przyjmie podanych warunków, to znowu przemawiać zaczną armaty.

Ateń, 4 stycznia (wł.) Wyspa Chios zajęta została przez wojska greckie. 800 Turków oddało się do niewoli.

Ateń, 4 stycznia (wł.) Żaglowiec „Teodorow” wjechał pod Smyrną na miny morskie i zatonął.

Konstantynopol, 4 stycznia (wł.) Z ministerium tureckiego donoszą, że król Ferdynand bułgarski udał się na linię bojową pod Czataldżę.

Petersburg, 4 stycznia (wł.) Wykryto tu pomysłowe oszustwo, jakiego dopuścił się niejaki Pisarew. Zainicyował on wystawę międzynarodową, a towary, nadsyłane przez kupców przemysłowców, sprzedawał, przywłaszczając sobie pieniądze. Nie postarał się on nawet o miejsce na wystawę.

Saarbrücken, 4 stycznia (wł.) W kilku kopalniach w okręgu rzeki Saary wybuchnął dziś strajk, będący odpowiedzią na uchwałę chrześcijańskiego Związku zawodowego, który, jak wiadomo, postanowił strajku narazie nie rozpoczynać i odłożyć decyzję w tej kwestyi na cztery tygodnie.

Konstantynopol, 4 stycznia (wł.) Odbyło się tu ważne posiedzenie ministrów pod przewodnictwem sułtana.

Białogród, 4 stycznia (wł.) Prasa serbska urzędowa zajmuje się przynależnością Skutari dochodzi do wniosku, iż powinno ono przypaść w udziale Czarnogórze.

BAGATELKI.

Dziś, gdy o Turkach wszędzie mówią — należy przypomnieć, iż przed 90 laty — w Warszawie tak samo o Turcyi pisano. Przytaczamy kilka dowcipnych uwag z pism Żółkowskiego w 1821 roku — nadają się one do powtórzenia wobec dzisiejszych wypadków.

— Grecy turkom buty szyją, nie zważając na to, że oni w pantoflach chodzić zwykli.

— Dziwna rzecz, że na morzu flota turecka tak się skurczyła, że ją Grecy trzepać musieli.

— Turcy nie wierzą w krzyż — a jednak wielu z nich dostało po krzyżu i zaczynają się żegnać z Europą!!!

— Jak się Turcy wyprowadzą do Azyi, to może w Europie komorne staniją.

— Francuzi, mówią, lekki naród, a jednak go zdmuchnąć nie można było. Muzułmanie zaś lud ciężki, a kto wie co się z nimi stanie. Polityka ma silne wiatry.

— Nie mamy Turków w Polsce, ale świętych tureckich pełno.

W innym miejscu Żółkowski pisze:

— Obywatel pochodził od tego, że się bez wielu rzeczy obejść musi.

— Przekreślić laskę — to będzie łaska.

— Gdyby sprawiedliwość była cyruilkim, toby faworyty golić zaczęła.

GIEŁDA WARSZAWSKA

(Sprawozdanie telegraficzne—godzina 1, dnia 4/1 1913 roku).

	Zad.	Ofiar.	Tran.		Zad.	Ofiar.	Tran.
Czeki na Berl.	46.40	—	—	B-ku D. War.	—	—	—
4% Renta	98.75	92.75	—	B-ku H. War.	—	—	427.75
5% Poż. z 1905	—	—	—	„ „ „ „ „	—	—	424
5% Poż. z 1908	—	—	—	Akc. Lillpapy	—	—	181
Premj. I emis.	488	478	—	„ „ Putifew	—	—	167.50
II	361	351	—	„ „ Rudzki	—	—	128.50
Szlacheckie	818	808	—	„ „ Starach.	—	—	—
4% Lis. Ziem.	88.00	87.60	88.16	„ „ Zawier.	—	—	—
5% Lis. Warsz.	80.75	80.45	80.45	Zyr. zak.	—	—	—
4% „ „ „	86.25	85.25	—	5% L. Plotrk.	—	—	—
5% Lódz. Vlls.	—	—	—	5% „ „ „	—	—	—
4% „ „ „	—	—	—	4% L. Czest.	—	—	—
5% „ „ „	—	—	—	Bank Państwa	—	—	—
4% „ „ „	—	—	—	Rudzki z. ak.	—	—	—
5% „ „ „	—	—	—				

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Rezygnacja dyr. Solkiego. Według doniesień „Nowej Reformy”, powodem rezygnacji p. Solkiego ze stanowiska dyrektora teatru miejskiego, nie tyle jest zły stan zdrowia, ile zmniejszona w tym roku frekwencja publiczności w teatrze miejskim, wskutek czego dzierżawca narażony został na dotkliwe straty materialne.

ZE LWOWA. Porwanie neofitki. Z Katusza donoszą do „Dziennika Polskiego”: Nauczyciel ludowy z pobliskiej wsi Wistowej nazwiskiem Terenko, ożenił się w listopadzie 1912 roku z córką majątnego żyda, Arona Bartfelda z Zawoju, wsi także kałuskiego powiatu. Poznał się z nią, gdy był nauczycielem w Zawoi. Bartfeldówna zgodziła się przyjąć chrzest w obrządku grecko-katolickim i wyjść za Terenkę. Tak się też stało w listopadzie. Ale od dnia ślubu byli młodzi małżonkowie ciągle napastowani w brutalny sposób przez sfanatyzowanych żydów ortodoksyjnych. Działo się to dniem i nocą. Terenko musiał napastników odstraszać strzałami rewolwerowymi. W dniu 27 grudnia r. z. wypadło Terence wyjechać na termin sądowy do Katusza. Skorzystali z tego żydzi. W biały dzień, o godz. 10-ej zrana, zajęli przed szkołą, gdzie mieszkali Terenkowie. Trzech z nich wpadło do mieszkania, rzucili się na Terenkową i zakneblowali jej usta. Zawinęli ją całą w kocę, wnieśli do dorożki i popędzili galopem gościńcem ku Kałuszowi. Paroch wistowiecki, ks. Szczyński, wysłał za nimi w pogoń konno parobka, który ich wszakże nie mógł dopędzić. Dorożka z napastnikami i uwięzioną kobietą miała skręcić z gościńca na boczną drogę, wiodącą do stacji Chęcim i tu ślad jej zaginął. Wszelkie dotychczasowe poszukiwania zarówno przez nieszczęśliwego męża, jak żandarmeryę i sąd, pozostały bezskuteczne.

— Wybuch prochu w sklepie. Jak donoszą ze Lwowa, onegdaj w południe nastąpił w Jaryczowie Nowym w sklepie Lejzora Blicka wybuch prochu z niewiadomej na razie przyczyny. Blick, jego dwie córki i kilku włóścian zostało zranionych. Wszystkich rannych przewieziono do szpitala we Lwowie. Ciężej rannych zatrzymano w szpitalu, lżej rannych po zaopatrzeniu odesłano do domu.

Odpowiedzi Redakcyi.

Panu L-oz. Słuszne są pańskie uwagi. Rzeczywiście, każdy robotnik, pozostający bez pracy, powinien zasługiwać na opiekę Komitetu. Ale Komitet ten dopiero został powołany, a pierwszą swoją czynność rozpocznie we wtorek. List Szan. Pana przedstawimy Komitetowi.

P. Kamińskiemu. Proces o roztrwonienie kapitałów kasy posagowej na Bałutach w izbie sądowej warszawskiej w zapowiedzianym terminie nie odbył się.

P. Te-ny. Przeciwno wojnie europejskiej najgłośniejsi, najdobitniej mówią Budzety państwowe, które trzeszczą już od samych przygotowań do wojny, chociaż może do niej nie przyjdzie. Austryę kosztują armchomione szeregi przeszło 2 miliony koron dziennie. To też depeze świeże mówią o rozpuszczeniu tej siły zbrojnej z powrotem do domów. Naszego głosu za wojnę, czy przeciw wojnie nikt nie dosłyszalby nawet.

P. A. Wozniak. Zapewne nie komisya szkolna, tylko sekwestrował zaufantów pańskie rzeczy. Składka szkolna jest nakładana bez względu na liczbę i wiek dzieci. O niej mogą i powinny osoby interesowane domawiać się zawczasu, nim będzie zatwierdzona.

P. Robocie. Zanim kto zostanie majstrem szewskim, pierwszej musi być terminatorem, następnie czeladnikiem, przez ten czas musi poznać materiały, narzędzia, sposoby użycia jednych i drugich, kroje obuwia, branie miary, obliczanie czasu i ceny pracy i t. d.

Pan się bierze do publicystyki bez takiego przygotowania, więc operuje Pan faktami, których Pan dobrze nie zna i wyrazami, z których Pan jasno sobie sprawy nie zdaje.

Co do faktów: twierdzi Pan, że żydów do Polski przyjęła szlachta, a nie królowie. Historia mówi wcale co innego. Bez królewskich przywilejów żydzi nie mieli swego sądownictwa i t. d. Początkowo nieliczni, napłynęli obficie bardzo, gdy Kazimierz Jagiellończyk nadał im rozległe przywileje w r. 1447.

Co do wyrazów: zaleca Pan społeczeństwu karność. Tymczasem karność jest zaletą organizacyi. Nie istnieje przecież u nas taka organizacja ogółu ludzi prywatnych, która nakazała kupno lub sprzedaż w stosunkach z takimi to osobami, a unikanie podobnych stosunków z innymi. To rzecz dobrej woli, powodowanej własnym przekonaniem, a w wielu razach także i możliwością.

OFIARY.

Dla robotników pozbawionych pracy.

(Do uznania Redakcyi)

Za niewykonanie rozporządzenia Franciszek Zeszota 2 rb. i Jan Malec 1 rb.

Zamiast powinszowań noworocznych.

Na Szkołę Rzemiosł

(przy łódzk. chrześc. Tow. dobroczynności).
(Na tundsuz im. Bolesława Prusa).

L. Stankiewicz z żoną 1 rb., Smarzyński i Dietrych 5 rb.

Henryk Janota-Bzowski, inż. m. Łodzi 5 rb., Felicyanostwo Wasilewscy 1 rb., M. Sprzączkowski 10 rb.

Po rb. 1: Dąbrowski, Przedpełski, Alwas, Hauk, Zaborski, Goebel, Knapki, Kalinowski; po 50 kop.: Jakubowicz, Goebel, Rybicki, Pruszyński, Niedźwiedź, Weżyk, Twardowski, Kosiniński, Mund, Kaźmierczak, Reich, Grunwald, Borystawski, Kujawski, Marczyński, Zawiszewski, Libiszowski; po 40 kop.: Sudra, Proppe, Sudrański; kop. 35 Kędziński; po kop. 30: Andrzejewski, Frey, Bielński.

Na Pogotowie ratunkowe.

Smarzyński i Dietrych 5 rb.

Na powrót restauracji Gutkowskiego.

Leonowie Koszawscy 60 kop.

Dla biednej rodziny Kuczyńskich, zamiesz. przy ul. Widzewskiej 145.

Julianostwo Szaniawscy 2 rb., B. Kotkowski 1 rb., M. Franelczyk 50 k., Bezimiennie 1 rb.

Dla robotników pozostających bez pracy.

(Do rozporządzenia Komitetu obywatelskiego).

Ks. Albrecht 3 rb., Smarzyński i Dietrych 10 rb. Firma Kawecki i Mikucki 5 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów

(Do uznania Red. „Rozwoju”)

Zygmunt Kozicki 1 rb., Ignacy Szewczyk 1 rb.

Dla pozostających bez pracy i wstydzających się zebrać.

Księgarnia P. Matczaka 50 kop.

SZKOŁA TANCÓW SŁ. ZABORSKIEGO

(Dzielnia 31 i piętro)

Niniejszem podaje do wiadomości, że na skutek wielokrotnych żądań, odbywać się będą od dnia 1-go stycznia w każdą niedzielę wieczorem

LEKCYE ZBIOROWE

(pojedyncze)

dla moich Sz. Uczniów i Uczniów, dawnych i obecnych, oraz ich rodzin.

Niezależnie od tego, przyjmują się zapisy: 1) na Nowy kurs, dla początkujących 2) Specjalnie na Mazurę.

Zapisy przyjmują: do godz. 6-ej po poł. ul. Piotrkowska 97 w zakł. fotogr.

Lokal przebudowany wieczorem na miejscu, Dzielnia 31. 4148 Elektryczna wentylacja

Istniejący od roku 1895 . . . Istniejący od roku 1895

Zakład Ogrodniczy

C. U r i e h

W WARSZAWIE, OGŁANA 11

zawiadania, że wyszedł z druku

CENNIK NASION

NA ROK 1913

I NA ŻĄDANIE ROZSYLANY JEST BEZPŁATNIE.

Księgarnia „Przeglądu Katolickiego”

Łódź, św. ANDRZEJA № 5.

„KU PRAWDZIE”

powieść z pierwszych czasów chrześcijaństwa, bogato ilustrowana. Rzecz dzieje się w Pompei. 195

Teatr Polski
Cegielniana 63.

We wtorek dnia 7 stycznia 1913 roku po cenach popularnych
„Pies Gończy” komedia w 3 aktach.

Bilety w cenie od 15 kop. do rb. 1 kop. 35 oraz łoża po 2 rb. 80 kop. wcześniej nabywać można w cukierni p. Komora, Dzielnia 10, codziennie od 10-ej rano, do 1-ej po poł. i od 4 do 8-ej wiecz., zaś w dniu przedstawienia od godz. 5 po poł. w kasie teatru. 48

Wymówki pijaków.

Niemiecki lekarz sztabowy dr. Hermann z polecenia monachijskiej kliniki psychiatrycznej zgromadził na podstawie długich badań ciekawy zbiór wymówek, używanych zwykle przez nałogowych pijaków na wytłumaczenie swego nałogu.

Wszyscy, badani przez niego w klinice pijacy nałogowi twierdzili przedewszystkiem, że „prawie nic nie piją”. Hutnik oświadczył, że pić musi z powodu wielkiego gorąca. Murarz twierdził, że bez piwa żaden człowiek pracować nie może. Pewien student oświadczył, że pić musi, bo to podnosi swobodę i zpuszcza studenta nie pijącego piwa wyobrazić sobie nie można; inny student musi pić, bo kelnerka nie zgodziłaby się na stosunek z nim, sądząc, że jest chory. Piekarz pije, bo mu gorąco, a woda czyni go słabym, stróż trupiarni, bo trupy cuchną, domokreśny kupiec, aby mógł ludzi lepiej oszukać i t. d.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i prędk. wiatru (metrów na sekundę)	Uwagi
3/I 1 popoł.	749.0	+ 2,5	80	Pn Z 1	Z dnia 8/I
3/I 3 wiecz.	750.7	0,8	87	Pd W 1	Temperatura max. 25°C., min. 0,8
4/I 7 rano	755.5	-- 1,8	83	Pd W 1	Opadn. 0,0 mm

Numer dzisiejszy składa się z 16-tu stron.

5919

Najlepszy tylko firmy
Dom. Bellardi & Co
Turin.

Pieśni Tadeusza Joteyki

na jeden głos z tow. fortepianu:

1. Wiosna, 2. „Mów do mnie”, 3. Limba, 4. Król w Thuli (ballada). 5. Przed nocą, 6. Moja królewna.

Duety z towarzyszeniem fortepianu:

1. „Noc taka jasna” (barkarolla) 2. „Wstań pieśni!” wyszły z druku nakładem firmy L. Idzikowskiego i są do nabycia w większych księgarniach i składach nut.

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIAI! Nauczycielki, nauczycieli, freblanki różnej narodowości, na godziny, na stałe; bony, gospodynie, towarzyski, ekspedjentki, kasyerki, buchalterki, pielęgniarki, poleca pierwszorzędną Biuro pedagogiczno-rekomendacyjne Ludwińskiej, Piotrkowska 109, parter. 55-10-2

AIAIAI! Kantor służby Natalii Flischer, ul. Piotrkowska 69, poleca bony polki, niemiecki, izraelski, kucharki, młodsz, nianie, lokai, stangretów, formali, stróży oraz mamki wiejskie w najkrótszym czasie po zamówieniu, tylko z dobrymi świadectwami. 12-2-2

AIAIAI! Profesorów na godziny, nauczycielki z obcymi językami i muzyką, angielski, francuski, niemiecki, freblanki, bony z dobrymi świadectwami, poleca biuro nauczycielskie, Adamowiczowej, ul. Piotrkowska nr. 105. 74-ws1

AIAIAI! Pierwsza szkoła rękodzielnicza dla kobiet nagrodzona wielkim złotym medalem na wystawie rzemieślniczej w Łodzi A. Krowickiej i L. Jasłowskiej, ul. Karola 16. Zapis uczennic codziennie od 5-6 pop. oprócz niedziel i świąt. Szkoła wydaje świadectwa z prawem szkół rękodzielniczych w Warszawie. 3603r-s

A! Szafa, łóżka, stół, krzesła, otomane, bielizniarka, biurko, tremo, maszynę, wyjeżdżając rozprzedam tanio, Konstancyńska 45-11. 11280-8-6

A! Okazyjnie muszę wyprzedać zaraz bardzo tanio garnitur salonowy, lustra, lampy, obrazy, kredens, stół, krzesła, z sypialnego pokoju, szafy, biurko, otomane, palmy, stoliki, ekran słupy, Nowo-Cegielniana 6-7 front. 11265-10-6

A! Meble salonne, stołowe, sypialne oraz szafy, biurko, otomane, lustra, lampy, stoliki, obrazy, palmy sprzedam zaraz wypadkowo tanio, Pańska 54 m. 1. 1126-10-6

A! Meble z trzech pokojów i maszynę nożną rozprzedam z powodu wyjazdu, tania, Poludniowa 24-14. 2-3-5

A! Okazyjnie wyprzedam bardzo tanio, garnitur salonowy, tremo, słupy, ekran, tualete, otomane, kredens, stół, krzesła, szafy, łóżka, materace, bielizniarkę, umywalkę, biurko szafkowe z fotelem, zegar, lampy, Piotrkowska 192 m. 5. 96-1

A! Meble sprzedam tanio zaraz, wypadkowo lokal odstąpię, kredens, stół, krzesła, szafy, łóżka, otomane, tremo, słupy, tualete, biurko, bielizniarkę, umywalkę, zegar, lampy, maszynę, nożną, Konstancyńska 35 m. 14. 97-1

A! Otomana, łóżko z matercami, bielizniarkę, tremo, stół, szafę, bibliotekę, łóżka, krzesła, wyleżdżając, do srody muszę rozprzedać, Konstancyńska 45-11. 100-1

B bezwarunkowo 5 lat można nosić ubranie ze skóry angielskiej. Posiadamy gotowe spodnie, Piotrkowska 128-13. 11362-2s-2

Bajecznie tanio resztki na suknie i bluzki, Piotrkowska 128 m. 13. 11364-2s-2

Budka z węglem do sprzedania B. Wdzewska 226, róg Petersburskiej. 9-2-2

Bufet III klasy na stacyi węzłowej od odstąpienia od 1 stycznia r. Wiadomość: Łódź-Kaliszka, bufet klasy II. 11308-3*-3

Czernidło na skórę, żądać tylko Glinńskiego, skład główny Miłkowska 54. 11252-6ws-4

Chłopiec potrzebny do praktyki do tapicera, Główna nr. 16. 99-2-1

Do sprzedania zakład stelmachski z powodu zmiany, Składowa 55. 13-2-2

Do wynajęcia od 1-go stycznia sklep z 2 pokojami i kuchnią i 1 pokój z kuchnią z wygodami, Piotrkowska 292 gdzie stacya tramwai pabianickich. 11364-3ss-2

Duży wybór dla kupujących: restauracje, sklepy, piwiarnie, sprzedającym okazya przedkjej tranzakcyi, Zawadzka 10, Niemierski. 11338-12*-3

Dom z placem do sprzedania, Kielma 16. 75-5*-1

Do sprzedania garnitur mebli kryty i kanapka. Odnowiam meble, przerabiam materace, ul. Piotrkowska 209, Nowacki. 57-3*-1

Filia piekarska do sprzedania zaraz z powodu choroby, Grabowa nr. 25. 55-2-2

Filię zaraz sprz. dam. Wiadomość w mleczarni, ul. Gubernatorska 38. 11253-3-2

Fortepian Mühlbach w dobrym stanie, jest tanio do nabycia, Ogrodowa № 6. 11548-3-1

Gospodyni zdolna poszukuje posady do zarządu domem w domu prywatnym u samotnego lub w hotelu, albo jako pomocnica w sklepie monopolowym, Główna 51-24. 104-ss-1

Jest sklep do sprzedania w dobrym punkcie z powodu choroby męża, ul. Nizka № 8 przy Rokicińskiej Szosie, 11367-3-3

Jest dom do sprzedania murywany o 4-ch mieszkaniami blisko Szosy Pabianickiej i ewangelickiego, cmentarza Chachuła u Jana Stelżyńskiego, № 21.67-1

Jest do sprzedania filia piekarska, Nawrot 90. 77-1

Freblanka poszukuje zajęcia przed obiadem. Oferty w Rozwoju „dla Freblanki” 70-3*-1

Kobieta starsza potrzebna do domu, Gubernatorska 35 m 15. 69-1

Komisjoner, któryby także inkasował rachunki, potrzebny zaraz, Wymagania kaucya rubli 300. Oferty sub. „N. 15 S. L.” w administracji Rozwoju. 68-3*-1

Kto ma 1000 rubli może kupić domek o 3-ch mieszkaniami poza miastem. Wiadomość vis à vis remizy Pabianickiej u P. Wittowskiego. 11-1

Kostiumy maskaradowe męskie i damskie do wypożyczenia na maskarady i przedstawienia amatorskie, ulica Benedykta 20 mieszka. 12, pierwsze piętro, Michał Naborowski. 11250-6-6

Kinematograf dobrze prosperujący jest zaraz do wydzierżawienia podług najnowszycch wymagań. Wiadomość u p. S. Kelicha, ul. Piotrkowska nr. 94. 11326-3cs-3

Krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych, Wdzewska nr. 129-22. 98-1

Magel do sprzedania na miasto Cegielniana nr. 57. 86-1

Młoda inteligentna osoba poszukuje zajęcia w biurze. Oferty pod literami „Z. L.” proszę składać w administracji Rozwoju. 222-5

Mleczarnia z obiadam do sprzedania, obok dwóch banków. Wiadomość ul. Konstancyńska nr. 8. Pan K. Wolski, kupiec. 11284-5*-3

Młoda osoba poszukuje posadę gospodyni lub jakiegoinnego zajęcia, byle zaraz, Konstancyńska № 40 stróż wskazuje. 32-2-2

Magle do sprzedania ul. Przemysłowa nr. 16 na Kozinach. 23-2-2

Masło śmietankowe solone w wyborowym gatunku najtaniej można dostać w mleczarni Janków, Wdzewska 78, dla sklepów 8 kop. taniej na funcie. 59-3-1

Maszyna pończosznicza 12, mało używana. Do sprzedania, Rokicińska № 41 ustróża. 66-1

Meble dębowe sprzedam, kredens, biurko, biblioteka, umywalka, lampa wisząca, salomowa, Bałucki Rynek 5, doktor. 74-2*-1

Młoda panienka z prowincyi przyjmie miejsce w przyzwoitym domu może się zająć gospodarstwem, dziećmi, zna krawiecczyznę. Wiadomość ulica Lubelska № 6 m. 1. 71-3*-1

Maszynę pierścieniową tanio, sprzedam Rzgowska 25-9. Tamże reparacya kaloszy. 55-2-w1

Oszkloną szafę, bufet i szafkę wystawową stojącą, wszystko zdadne dla galanteryi rymarza, szewca i t. p. z powodu powiększenia interesu sprzedam zaraz Zgierska nr. 15 w podwórzu. 11371-3sw-2

Osoba z kaucyą do prowadzenia sklepu potrzebna. Wiadomość: Mikołajewska 25, sklep żelazny. 103-1

Potrzebne uczennice do pracowni haftów i robót ręcznych, Długa 10 m. 6, I piętro. 101-3-ws1

Pralnię sprzedam, ul. Pańska 14. 88-2-1

Potrzebny stolarz znający rysunki, Targowa nr. 57 m. 48. 91-1

Przyjmie na mieszkanie przyzwoitych panów, ul. Wólczańska 183 m. 19. 92-1

Pralnia do sprzedania z powodu wyjazdu, zaraz, ul. Mała nr. 7 róg Benedykta. 95-3-1

Potrzebny jeden sublokator, ul. Przejazd 14, oficyna. 95-1

Pokój frontowy umeblowany tanio, zaraz do wynajęcia, Juliusza nr. 22. Wiadomość u stróża. 11318

Potrzebny młody człowiek (kantor) przyzwoitych rodziców do 18 lat, 4-klasowe wykształcenie, sumienny, świadectwa. Zgłoszenia z rodzicami: Nowa 5 róg Przejazd, niedziela 1 i pół. 56-sl

Pokój kawalerski do wynajęcia z meblami lub bez, Wdzewska 109-4. 4-sl

Potrzebni chłopcy do ślusarni, Dzielna nr. 20. 60-3-1

Prosby, sprawy karne, apelacye, kasacye, kontrakty, paszporty zagraniczne, Dawid Maków, Wdzewska 36. 68-1

Przybłąkał się pies duży, kasztan, białe centki ma pod szyją, Wiadomość, Andrzejka nr. 26 u stróża. 70-5-1

Piwniarnia do sprzedania lub użyczenie całkowicie lub częściowo z powodu wyjazdu. Taniż komoda w dobrym stanie, Wysoka 27. 54-1

Potrzebna zdolna staniczarka i uczennice, Zawadzka 12 m. 24. 55-1

Pokój kawalerski do wynajęcia z meblami lub bez, Wdzewska 109-4. 4-1

Poszukuje pokoju umeblowanego z usługą. Oferty administracji Rozwoju dla „M. P.” 24-2-1

Pragnię objąć posadę, energiczną inteligentną panną, znajomość krawiectwa, gospodarstwa domowego, prywatnie lub w interesie, na wyjazd lub w miejscu. Łaskawe oferty: „Rozwój” № 54. 52-3sw-2

Potrzebni inteligentni agenci do artykułu spożywczego z kaucyą, na prowizye. Oferty przyjmuje Rozwój dla „A. B.” 45-3-2

Poszukuje na godziny prowadzenia buchalteryi w większych sklepach detalicznych lub hurtowych. Wymagania skromne. Łaskawe oferty pod „I. Z.” w administracji „Rozwoju”. 11352-3cp-3

Pokój frontowy umeblowany zaraz do wynajęcia. Tamże tanio do sprzedania: kostium maskaradowy i suknia czarna tiulowa jedwabna, Nawrot 32 m. 6. 11368-2s-2

Porzadny stróż domu, bezdzietny, poszukuje posady, Wólczańska 61, Grudziński. 3r.

Pokój do wynajęcia w każdej chwili z osobnem wejściem z wszelkimi wygodami tanio, Wdzewska 85 m. 26. 11345-3*-3

Potrzebne 5 tysięcy rubli na pierwszy numer hypoteki. Tamże do sprzedania ładny plac frontowy z oficyną drewnianą przynoszącą dochođu 600 rubli rocznie, na Bałutach. Wiadomość: Łagiewnicka 26, w piwiarni. 10501-5s-5

Pokój do wynajęcia dla kobiety, Piotrkowska 82 m 18. 19-3-2

Potrzebne uczennice do nauki kwiatów sztucznych, Piotrkowska 82 m. 18. 17-3sw-2

Panienka z przyzwoitego domu, obznajmiona z handlem i rachunkow., poszukuje posady w księgarni lub kolonialnym sklepie. Mogę przyjąć miejsce kasyerki lub ekspedjentki. Oferty proszę składać w administracji Rozwoju pod „Panienka” 16-3-2

Pokój tanio do wynajęcia, Wólczańska 210. 10834-12-csw-2

Przędca-rolnik poszukuje posady, może złożyć kaucy 8000. Przejazd 19 u felczera; od 6-jej wieczór. 79-2

Sklep dystrybucyjny do sprzedania zaraz z powodu prowadzenia dwóch interesów. Karola № 20. 62-2-1

Sklep do sprzedania tanio, byle zaraz, z powodu nabycia restauracyi. Karola № 26. 73-1

Sprzedam dwie szafy, otomane i meble salonne. Ul. Wdzewska 82 m. 11; od 1-jej do 4-jej i o 8-jej. 56-3*-1

Sklep rzeźniczy z filią do sprzedania z powodu zmiany interesu. Ul. Wspólna № 5, Bałuty. 30-3pc-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania ul. Krucza nr. 29. 11330-3cs-3

Sklep kolonialny jast do sprzedania, Nawrot 15 na rogu. 11344-3*-3

Sklep w dobrym punkcie do sprzedania tanio, byle zaraz, Długa 10 m. 6. 51-2-2

Stangret poszukuje miejsca do koni lub innego jakiego zajęcia, Andrzeja 55 m. 15 w suterenie. 25-3-2

Sublokator może dostać mieszkanie, Zachodnia 24-21. 11298-3ws-5

Skład apteczny z obrotem rocznym 11,000 rub., egzystujący lat 22 w jednym punkcie, zaraz do sprzedania przy gotówce 3,000 rb. Wiadomość: ul. Ludwiki róg Zielonej w bawaryi pod „Krakusem” u p. Szulca. 110-3*-1

Sprzedam dwa magle na miejscu i meble nowe z powodu wyjazdu Benedykta 32. 89

Sklep do sprzedania kolonialno-dystrybucyjny w dobrym punkcie Zakątna 78. 82-3-1

Trzy konie tanio do sprzedania Konstancyńska 21 skład węgla. 102-2-1

Urządzenie sklepowe do sprzedania tanio byle zaraz Nowo-Drewnowska 4. 90-2-1

Udzielam dzieciom tanio lekcyi, oraz przyspasabiam do wszystkich zakładów naukowych Wdzewska 109-4. 5-1

Warsztaty stolarskie sprzedam tanio, ul. Kielma nr. 26, Bałuty. 11372-5-3

Z powodu wyjazdu są do zbycia nowe tremo i w dobrym stanie otomana, Szkolna nr. 28, m. 22, oficyna, III piętro. 11354-3*-3

Zaraz do wydajęcia pokój wspólny dla jednej lub dwóch pań przy wdowie, Przejazd 32 m. 5. 11325-3cs-3

Zaraz do wynajęcia: 5 pokoje z kuchnią, piwiarnia z ogródkiem (może być i na restauracye). Egzystująca kikanasce lat jak również magazyny, stajnie, wozownie, szopy. Wiadomość w browarze „Salvator” Wdzewska 79. Lód w dużej partyi na centnary i pudy. 11280-3cs-3

Zegar Bekker Szafka dębowa piękna Angielska za pół ceny sprzedam Łagiewnicka 29 m. 31.

Znając dokładnie buchalteryę pojedynczą, podwojną włoską i amerykańską, poszukuje na próbę zajęcia pomocnika buchaltera gdziekolwiek w instytucyi bankowej. Znam język polski, rosyjski i niemiecki (slabo). Łaskawe oferty pod „S. O.” w administracji „Rozwoju”. 11301-3s-1

Zaginal pies jasno-bronzowy z obrozą skórzaną „Nestor”. Odprowadzić: Łagiewnicka nr. 9, za przetrzymywanie psa właściciel będzie karany sądownie. 29-2-2

Zaraz do sprzedania domek na wyplatę z placem, 20000 łokci, na letniską przy stacyi kolejowej, przy wodzie i lesie, bardzo tanio. Wiadomość: Bałuty, Młynarska 22 w sklepie. 10-1

Z lub 2 umeblowane pokoje w pięknym mieszkaniu z wygodami do wynajęcia, Juliusza 42, front, I piętro, blisko poczty. 11276-3cs-5

Z magle do sprzedania z paktem Szosa Pabianicka nr. 6. 20-2-2

10,000 potrzebuję na II-gi № hypoteki w centrum miasta oferty pod „10,000 w Administracyi”. 84

30,000 potrzebuję na I-szy № hypoteki oferty pod „30,000 w Administracyi”. 85

Zagubione dokumenty.

Adam Głombiński zagubił książeczkę legitymacyjną, wydaną z magistratu m. Łodzi. 11377-3-3

Barbara Kenig zagubiła paszport wydany z gminy Wdzew, pow. łaskiego, gub. piotrkowskiej. 15-3-2

Bronisław Drost zgubił kartę od paszportu wydaną z fabryki Scheiblera. 65-1

Boniewicz Helena zagubiła książkę wkładową za № 7054/6704 wydaną przez Łódzkie Tow. Pożyczkowo-Oszczędn. 61-3-1

Franiszek Zuczyński zagubił kartę od paszportu wydaną z fabryki Scheiblera. 64-1

Fózeł Kubacki zagubił kwit od paszportu wydaną z fabryki Rozenblata. 76-3-1

Gustaw Cirber zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Karola Benicha. 11376-3-3

Józefa Napieraj zagubiła paszport, wydany z gminy Gospodarz, gubernii piotrkowskiej. 11278-5-2

Krystyna Mantoj zagubiła kwit od paszportu, wydany z fabr. S. Barciński i S-ka. 80

Maryanna Majewska zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabr. Dessurmonta. 87

Marya Wiśniewska zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabr. Szpiro. 81

Maryanna Miłska zagubiła paszport, wydany z gminy Mazaw, pow. Łęczyckiego. 11375-3-3

Michał Pytlński zagubił kartę od paszportu wydaną z fabr. Grohmana. 63-1

Roch Gajda zagubił od kartę paszportu wydaną z fabryki Wejchta. 78-1

Skradziono paszport, wydany z magistratu łódzkiego, na imię Józefa Brzezińskiego. 7-3-2

Władysław Wiśniewski, zagubił paszport wydany z magistratu łódzkiego za № 7255. 14-3-2

Zaginal paszport, wydany z gm. Zadziny, pow. sieradzkiego, na imię Józefa Szewczyka. 11366-3-3

Zaginal kwit od paszportu, wydany z fabryki Gampe i Albrecht, nn imię Stefana Pietrowskiego. 11369-3-3

Zaginal paszport wydany z gminy Dąbrowa Wdzewska, powiatu łaskiego, na imię Józefa Skrzepickiego. 11375-3-3

Zaginęła karta legitymacyjna, wydana z magistratu łódzkiego, na imię Karoliny Hazenting. 46

CASINO

Od dziś do poniedziałku 6 stycznia, włącznie MIĘDZY INNEMI:

„Drogi przeznaczenia”

wspaniały dramat z życia współczesnego, w 2-ach aktach, w kolorach, w wykonaniu wybitnych artystów sceny paryskiej.

Polowanie na tygrysy

Nieśmiałość zakochanych

wyjątkowe zdjęcia z natury.

komedia w wykonaniu ulubienca publiczności Prens.

Orkiestra koncertowa „Sextet”.

36

Informator FIRM CHRZEŚCJAŃSKICH.

Pracownia sukien i okryć damskich
Władysławy Janiszewskiej
egzystuje od lat 20-stu, przy ul. Przejazd № 16, 1-sze piętro.

Galanteria damska i męska
Kazimiera Jarocińska
Piotrkowska 125.

Krawiec damski
Leonard Thum
ul. Dzielna 15.

Handel win i delikatesów
Józef Wolski
Piotrkowska 3 (Hotel polski).

Skład win
F. Ender,
Rzgowska № 13, filia Bałuty, Zawadzka № 11.

Robótki ręczne damskie i skład materiałów do tychże robótek.
Edward Jezierski,
Konstantynowska 24.

Magazyn mebli
Władysław Romiszewskiego
Łódź, Piotrkowska 117, I piętro.

Skład win i towarów kol.
Kazimierz Wolski
Łódź, Konstantynowska Nr. 8, (róg Zachodniej), Telef. 19-87.

MAGAZYN OBUWIA
Jan Janiec
Andrzeja nr. 24.

Wyższa szkoła kroju i szycia „Józefiny” oraz pracownia sukien i okryć damskich Piotrkowska nr. 34

Maszyny do szycia gramofony i płyty na raty
Jan Rymkowski
Widzewska nr 119.

Murtowy skład nafty i towarów kolonialnych
Marian Kurmatowski
Wólczańska 149, telefon 22-07.

Hurtowy skład masła krajowego i syberyjskiego

Dom Handlowy
B-cia Kieszkowscy
Piotrkowska 215, telefon 25-20.

Pracownia sukien damskich
Gabryeli Łowickiej
egzystująca od lat 18-tu przy ul. Zachodniej № 37.

Zakład Fotograficzny
A. A. Bielskiego
w Łodzi, ul. Aleksandrowska 42.

Krawiec damski
Leonard Thum
ul. Dzielna 15 m. 3.

Wierzchowo-zaprzęgowy

Koń

jest do sprzedania
na ulicy Długiej № 47. 17

Z powodu wyprowadzki do odnajęcia

mieszkanie z 4 pokojów
z wygodami, na 2-em piętrze od frontu od 1 kwietnia. Wiadomość: Andrzeja 30 m. 6. 38

Pokój umeblowany

z wygodami zaraz do odnajęcia. Ewangelicka 5 mieszk 7. III piętro. 34

Lokomobile

używana, angielską 8 koni 4 atmosfery sprzeda majątek Wiskitno. Łódź, skrzynka pocztowa 345. 30

Pianina, fortepiany,

nowe i używane, reparacja, zamiana, strojenie, przewóz. Ceny niskie za gotówkę i na raty.

Chodkowski

Mikołajewska 25. Tel. 24-55. 40

Aluminiowych naczyń, oraz pięknych łózek, własnego wyrobu, wózków, umywalk, serwisów wielki wybór, po cenach najniższych, za gotówkę i na raty polecają

Chodkowski i Lenk
Mikołajewska № 25. Telef. 24-55. 42

Pokój

duży frontowy do wynajęcia zaraz dla pojedynczego mężczyzny. Andrzeja 3 m. 6. 26

Dla Pań

wielka okazja
Po zlikwidowanej fabryce różne pozostałe towary damskie bąjecznie tanio Piotrkowska № 128 m. 13. 22

Bezwarunkowo 5 lat

można nosić ubranie ze „Skóry angielskiej” lok. od 40 kop., plusz 75 kop. Posiadamy gotowe spodnie Piotrkowska № 128 m. 13. 24

Potrzebny
TECHNIK OGRZEWAŁNIK
z kilkoletnią praktyką biurową i montażową. — Oferty szczegółowe adresować: Petersburg, Gonczarnaja № 15. m. 50. 13

D^R. H. Rueger
Nawrot № 1.

Choroby wewnętrzne.
Przyjm. p. poł. 4-6. 3820

Choroby weneryczne skórne i moczopięciowe

Dr. Stanisław Piekarski
PIOTRKOWSKA № 115.

Przyjm.: od 9-10 rano i od 5-8 wiecz., kobiety od 4-5. 1351-r.

Nauki języka niemieckiego

udziela doświadczony i energiczny nauczyciel podług wypróbowanej metody, także początkującym; w domu i poza domem. Godziny przyjęć od 2-ej do 4-ej i od 8-ej do 9-ej. Na życzenie gotów przedstawić się osobiście w domu. Adres Piotrkowska 67 pokój 60. 4

PLAC

kupię pom. Mikołajewską, Przejazd, Przędzalniana i Pustą. Łaskawe oferty z oznaczeniem ceny proszę składać w Adm. Rozwoju pod „Plac” 4922

Dr. A. Groszlik

Zachodnia 68, (przy Zielonej). Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych. Instytut Röntgenologiczny i światłolecznicy. Badanie krwi na syfilis. Od 8¹/₂—11¹/₂ r. i od 5-2. Niedziele i święta 9-12 r. 3051

Dr. Sonenberg
POWRÓCIŁ 3665

Choroby, skóry, dróg moczowych i weneryczne. Cegielniana 14. Od 11-1 i 5-7¹/₂.

Lekarz weterynaryi

S. WOLMAN,
Piotrkowska 145. Telefon 29-00. Porady w zakresie lecznictwa wchodzące, diagnostyczne szczeniaki, ekspertyzy. 3455

Przyjmuję nadrabianie

pończoch

ul. Mikołajewska 59 m. 29

Dr. BOGUSŁAWSKI

h. ordynator szpitala S-go Duchy w Warszawie przeniósł się z Warszawy do Łodzi

choroby kobiece

Przyjm. od 4-ej do 6-ej po południu
Przejazd № 30. 3597

Dr. med. W. KOTZIN

Ul PIOTRKOWSKA 71
Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz. 10-11 rano
i od 4-6 pp. 2763r

Na telefonu 21-19

Dr. I. SILBERSTROM

Zawadzka 12.
Choroby skóry weneryczne (stosowanie preparatu 608) moczopięciowe. Kosmetyka lekarska, usuwanie szpeczących włosów, plam itd.) od 12-2 p. p. i od 5-9, w. Panie: 4-5, Poczek. oddzielna. W niedzielę od 11-3 popoł. 712r

Dr. LITMANOWICZ

Krótka 12.
Choroby nerok, pęcherza,
cewki i t. p.
Przyjmuje do 10 rano i od 4-8.
Telefon 18-61. 3011

Zakład zimowy

popielata sukienka

do sprzedania. Nawrot 42 m. 15.

Lekarz-Dentysta

St. Dąbrowski

powrócił

Przyjmuje w prywatnym gabinecie przy Lecznicy.

Ul. Piotrkowska № 127, tel. 25-98 263 (róg Rozwadowskiej № 1).

D-rka. Kontorowicz Majzel

Choroby kobiece i wewnętrzne

Wschodnia № 59. Tel. 4-29 3109

Dr. med. Wincenty

ŁUKASZEWICZ

h. kliniczny dr. w Petersburgu

Długa 19.
Ch. wewnętrzne, kobiece, dzieci.
Od 10-12 r. i od 4-6 w. 4194

Teatr „OAZA”

róg Główniej i Piotrkowskiej.

Ceny miejsc popularne — od 17 do 50 kop., uczniowskie 15 k.

Zmiana programu we wtorki i soboty.

Dziś, jutro i pojutrze nadzwyczajny program. Między innymi demonstrowany będzie wstrząsający dramat z życia w 3-ch częściach.

Córka ulicy

w wykonaniu wybitnych francuskich artystów.

Sztuka obfituje w szereg wstrząsających scen, wywiera potężne wrażenie na każdego niemal widza. Program uzupełniają wspaniałe komedye, wywołujące nadzwyczajną wesołość. 21

Teatr „LUNA”

Od dziś do poniedziałku włącznie

„MĘTY”

Wstrząsający dramat w 3 części. z życia współczesnego w wyk. wybitnych austriackich art.

W dążej poczekalni odbywa się codziennie dla rozrywki publiczności wielki koncert wszechświatowo znanych młodocianych wirtuozów B-ci Sienkiewiczów.

ODEON

Od Soboty 4 do Poniedziałku 6 Stycznia.

„Tygodnik Ilustrowany”

wydarzenia ostatniej doby

KOBIETA BEZ HONORU

dramat w 3-ach aktach ze słynną TONI SILVA w głównej roli,

Wzorowa szkoła gimnastyczna
zdjęci^o z natury.

11

Naiwna para
piękna komedia.

THEATRE
OPTIQUE PARISIENNE
PIOTRKOWSKA № 15.

Od dziś będzie demonstrowany jubileuszowy dramat seryi Nordisk z życia współczesnego w 5-ch częściach

Współczesna Messalina.

Główne role wykonają pp. Dirsen i Boma. Oprócz tego, wiele innych bardzo zajmujących obrazów.

20

Powrót ze służby wojskowej.

„Jeżeli zwracam się do pana, to z powodu syna mego, który kaszle od czasu powrotu z wojska, przeziębł się bowiem na służbie i został źle wyleczony. Co rano kaszle około godziny wydzielaając z trudem znaczną ilość flegmy i zóci, po śniadaniu kaszel uspokaja się. Gdy tylko następują pierwsze chłody kaszel się wzmacnia, a gdy się ociepla chory czuje się lepiej i kaszel się zmniejsza. Mimo to syn mój czuje się dobrze. Ma dobry apetyt. Ródtwiec jego nie cierpieli nigdy na kaszel, w rodzinie nie było chorych na płuca. Jedną z naszych dobrych znajomych została wyleczona pastylkami Gayot'a. Uprzejmie proszę o nadesłanie mi tychże.

Podpis: Marie Desnoix, 125, ul. de Sévres. Paryż.”

Desnoix.

Aptekarz, do którego był skierowany list z dnia 19-go października 1896 r. wysłał niezwłocznie żądany flakon.

Po upływie zaś kilku tygodni p. Desnoix napisała do niego co następuje:

„21-go listopada 1896 r. Panie Gayot, gdy syn mój zaczął zażywać nadesłane mi kapsułki dziegciowe Gayot'a, flegma połączona z zócią przestała się wydzielać i wkrótce kaszel znikł zupełnie, powrócił rychło do sił i po zażywaniu tego doskonałego środka przez pewien czas został zupełnie wyleczony.

Zażywanie kapsulek dziegciowych Gayota po 2—3 po każdym jedzeniu, wystarcza do wyleczenia w krótkim czasie najporęczywszego kataru i najbardziej zadawnionego bronchitu. Zdarzały się nawet wypadki błędnego zdeklarowania grypicy, dziegci bowiem wstrzymuje rozkład płuc przez tuberkuly, zabijając szkodliwe mikroby, stanowiące przyczynę tego rozkładu. Jest to bardzo proste i wytlumaczone. Najlepiej katar, o ile będzie zaniedbany, może przejść w bronchitis.

Dlatego też najlepiej walczyć z chorobą w samym jej zarodku, zażywając kapsułki Gayota, zawierające dziegcię, otrzymane z specjalnego gatunku sosny morskiej, która rośnie w Norwegii. Kapsułki te przygotowują się podług przepisu samego wynalazcy Gayota, czem tłumaczy się ta okoliczność, że tylko te kapsułki są skuteczne, wszelkie zaś podrabiania są bezwartościowe. Kapsułki Gayota są okrągłe, wielkości grochu, dają się łykać z łatwością z odrobiną wody. Są do nabycia we wszystkich lepszych aptekach. Zachwalany w sprzedaży ten lub inny produkt, zamiast prawdziwych kapsulek dziegciowych Gayota, należy we własnym interesie odrzucać.

Należy stanowczo, aby wam dano prawdziwe kapsułki Gayota. Aby uchronić się od wszelkich pomyłek prosimy zwracać uwagę na etykietę na flaconie. Na prawdziwych kapsułkach Gayota znajduje się napis wynalazcy Gayot grubem i tłustym pismem oraz podpis tegoż w trzech kolorach: fioletowy, zielony i różowy na akos etykiety, również adres laboratorjum: Dom Handlowy L. Frère 19, rue Jacob, Paryż.

Prócz tego należy pamiętać, że prawdziwe kapsułki Gayota nie są czarne, przeciwnie zaś nadzwyczaj białe i na każdej kapsułce odtworzony podpis „GUYOT”. Cena kapsulek Gayot 1 rb. 25 kop. za flakon.

Kuracja kapsułkami Gayot wynosi mniej, niż 10 kopiejek dziennie, a wyzdrowienie zapewnione.

P. S. Osoby, które nie mogłyby polykać kapsulek, mogą je zastąpić Smolą Gayota w stanie płynnym, biorąc to lekarstwo w szklance wody, lub innego płynu do picia, którego wleją zawartość jednej łyżeczki od kawy; skutek zbawienny tego środka będzie ten sam jak zażywanie kapsulek i uzdrowienie nastąpi niezawodnie.

Cena płynnego dziegciu GUYOT 1 rb. 10 k. za flakon.

Sprzedaż w składzie; Dom Handlowy L. Frère, № 19, ulica Jacob, w Paryżu i we wszystkich lepszych aptekach całego świata
Do nabycia w większych aptekach i składach aptecznych. 3409

Brak Apetytu.

Dr. Krauze w Petersburgu: Żona moja zażywała Haematogen D-ra Hommela z doskonałym skutkiem. Środek ten wzbudza apetyt, trawi się dobrze, odznacza się przyjemnym smakiem i widocznie wywołuje polepszenie ogólnego stanu zdrowia, przyczem obok innych symptomatów daje się zauważyć większa zdolność do pracy i zwiększenie się wagi ciała. Zawroty głowy, bezsenność, obrzęk stóp wkrótce ustąpiły i jednocześnie ukazała się lepsza cera i dobry wesoły nastrój.

gorąco zalecany przez 5000 profesorów i lekarzy zarówno zagranicznych jak i krajowych, jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Żądać tylko Haematogen D-ra Hommela i nie brać fałszyfkatów.

KASZEL

NAJPORĘCZYWSZY
USUWAJĄ
PASTYLKI
OD KASZLU:

- 1) Miętowo-Anyżowe (przy ostrej flegmie)
- 2) Miętowo-Eukaliptowe (przy obłej flegmie)
- 3) Miętowo-Tymiankowe (przy suchym kaszlu)

K. ERMANS i S-ka
DO NABYCIA WSZĘDZIE.

5895

Najwyższe nagrody za masę

„Radical”

„RADICAL”
Najsukuczniejsza masę

podług opinii lekarzydziękczynnych listów pacjentów poleca się od Reumatyzmu, Ekzemy, Skrofulów, Hemoroidów, Ran, Oparzenia i wszelkich chorób skórnych.

Żądać w aptekach i skład. aptecznych. Kantor w Łodzi (Piotrkowska 10) w podwórzu tel. 24—91. Przedstawiciel 4197 F. KOZAN.

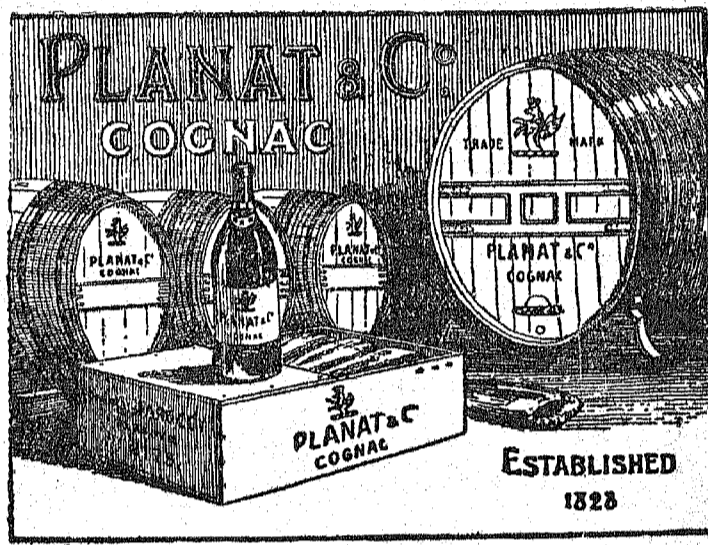

Remiza „BRISTOL”

Wynajem Karet

A. NEUMANN

ul. Piotrkowska № 119 tel. 10-53

DYREKCJA

Piotrkowskiego Towarzystwa
Kredytowego Miejskiego. 4177

Stosownie do art. 22 Ustawy Towarzystwa podaje do powszechnej wiadomości, że wymienione niżej osoby zgłosiły się do Dyrekcyi z żądaniem przyznania im pożyczek na ich nieruchomości:

Położone w Pabianicach.

Nr. 658|633d Jakób i Konstancya małż. Łączy rb. 8,000.

Położone w Radogoszczu:

Nr. 103|7 Stanisław Kazimirski rb. 16,000.

Nr. 1034|27 Michał i Olga małż. Hencler rb. 15,000.

Położone w Zgierzu:

Nr. 350|94 i 95 Michel-Wolf vel Michael-Wolek Rajchert i Wolf-Eljasz Rajchert rb. 18,000.

Wszelkie zarzuty przeciwko żądanym pożyczkom winny być złożone Dyrekcyi przez osoby zainteresowane w przeciągu dni 14-tu od daty podania niniejszego ogłoszenia.

STOLECZNY

CYRK

L. P. Truzzi

Na Targowym Rynku.

Telefon 21—88.

W sobotę, dnia 4 stycznia 1912 r. **Wielkie przedstawienie** w 3 częściach, z udziałem całej trupy. Tylko 2 występy znakomitego Jedyne w świecie indyanina CZESTER DYCKA. Sensacyjne widowisko. Salto-mortale z rowerem z wysokości 15 arszynów przez powóz z pasażerami, wykona Czester Dyck. W drugiej części wystawiona będzie, pantomina w 5-ciu aktach i 30-tu obrazach „MARKO WAMPA”.

ANONS: W niedzielę dnia 5-go stycznia 2 wielkie świąteczne przedstawienia. Na przedstawienie dzienne każdy posiadacz biletu ma prawo wprowadzić dwoje dzieci bezpłatnie. 15

PIERWSZA SZKOŁA RĘKODZIELNICZA

nagrodzona wielkim medalem złotym na wystawie rzemieśln. w Łodzi

A. Krowickiej i L. Jasińskiej

ulica Karola № 16.

3601

Zapis codziennie od 5—8 pp. oprócz niedziel i świąt. Szkoła wydaje świadectwa z prawem szkół rękodzielniczych w Warszawie

Sklep kwiatów

oraz zakład ogrodniczy „PIOTRKÓW”

Główna № 17 w Łodzi,

został otwarty i poleca wielki wybór roślin doniczkowych, kwiatów ciętych, oraz przyjmuje zamówienia na dekoracje.

4141 Z poważaniem W. Adamczewski.

M. Kurnatowski

Wólczańska 149. — Telefonu 22-07.

HURTOWY SKŁAD

nafty, śledzi i towarów kolonialnych.

Spróbujcie, a przekonacie się, że najlepsze

KONIAK ROSTOMOWA

dostać można wszędzie. 5495

5741

Pierwsza Łódzka chrześcijańska

Elektryczna Fabryka Cukrów

Nagrodzona Wielkim Srebrnym Medalem na wystawie Rzemieślniczo-Przemysłowej w Łodzi

T. Dąbrowski i S-ka

w Łodzi Widzowska 104

Poleca swe wyborowe wyroby codziennie świeże 1505

B. PATZEROWA

Łódź Mikołajewska 31. Tel. 24—10.

poleca:

wyborowe masło, śmietanę, kefir, powidła, miód, kompoty, chleb wiejski żytni i pszenny i drób.

Ceny umiarkowane. Ceny umiarkowane

Plaszcze, Kostiumy, Suknie wykonane w pracowni sukien Przejazd 48, (II-ie piętro) „Stanisławy” odznaczają się szykiem i elegancją. Pracownia otwarta do godziny 8-iej wieczorem.

Zawiadomienie.

Nowo utworzone 2-gie Łódzkie Rzemieślnicze Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe z dniem 1/14 stycznia 1913 r. rozpoczyna swe czynności. Wydaje pożyczki. Przyjmuje zapisy na członków i wkłady oszczędnościowe oraz lokaty terminowe.

Procenta od wkładów płaci

za rocznym wymówieniem	6 proc.	
„ pół	5	
„ 3 miesiące	4½	4952
na każde żądanie	4	

Od pożyczek pobiera 8 proc. Kasa otwarta codziennie za wyłączeniem świąt, od godz. 10—1-iej i od 6—8-iej w lokalu przy ulicy Głównej № 9.

ZARZĄD.

Przyjęcie udziałów rozpocznie się dnia 10/15 roku o godz. 7 wiecz.

Wyższa szkoła kroju i szycia

„Józefiny”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie—złotym medalem, w Bolgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczenice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Kursy wieczorowe dla pracujących pod osobistym kierunkiem właścicielki. 5456

Na miejscu duży wybór manekinów.

Kto

chce uniknąć tandety tak w obecnych czasach, rozpowszechnionej w Łodzi i mieć fotografię prawdziwie artystycznie wykończoną i trwałą, i po cenie możliwie niskiej, otrzymać może w powszechnie znanym od lat 20 w Łodzi zakładzie fotograficznym p. f.

„A. Piotrowski”, Nowy-Rynek 6,

telef. 26-06 lub w filii

„Marya”, Piotrkowska № 95.

Za prawdziwie artystyczne wykonanie fotografii na Wystawie rzem.-przem. w Łodzi, nagrodzony został medalem złotym.

CENY: tuzin fotografii — 4 rb.; tuzin pocztówek — 1 rb. 25 kop.; portrety od 1 rb. 50 kop., oprawne w passe-partout. 401

Skład win

1835

M. D. OKOJEWA

Dzielnia № 11

Zdrowie jest bogactwem i szczęściem!!

Kto cierpi na żołądek, głowę i ogólne niedomaganie

ten powinien pić Wino żołądkowe № 7, za-

twierdzone przez rząd za Nr. 3478. Wino żołądkowe, zastawane w Ekaterynburskim pułkowym lazarecie przy chorobach żołądka, wykazało znakomite rezultaty, co stwierdza świadectwo, wydane przez starszego lekarza w 1910 r., jak również w 1911 r. przez starszego lekarza szpitala Czerwonego Krzyża, gdzie wino było z powodzeniem stosowane Wina żołądkowego № 7 w żadnych innych składach niema jak tylko w składzie win M. D. OKOJEWA, Dzielnia № 11. OLIVA do lampek 20 kop. funt. KNOTKI bezpłatnie.

Magazyn kapeluszy damskich

F. CHLEBOWSKIEJ,

istniejący od lat 10.

Poleca na nadchodzącą Gwiazdkę galanterię: kołnierzyki męskie i damskie, mankiety, krawaty, żaboty, szale wieczorowe, serdaki, rękawiczki, m. i d. chusteczki i wszystko w zakres galanterii wchodzące. 3835

Benedykta № 35. ŁÓDŹ. Benedykta № 35.

Zarząd Pabianickiej Męskiej i Żeńskiej SZKOŁY HANDLOWEJ

niniejszem zawiadamia, że egzaminy wstępne do wszystkich klas, prócz 2-iej, odbywać się będą dnia 9 i 10 stycznia 1913 roku od godziny 12-iej w południe. — Podania na imię Dyrektora przyjmuje Kancelarya Szkoły. 4041

3669

Szanowne Panie!

Pielegnujcie swoją cerę, ręce, oraz włosy, dopóki jeszcze czas, jedynie w specjalnym salonie fryzjerskim dla pań

Anny Neumann,

Piotrkowska 89, tel. 16-20 (egz. od 1890 r.)

Przybory toaletowe i perfumerya. Ceny bardzo przystępne.

LABORATORYUM

D-ra Bogusławskiego dla celów dyagnostyki lekarskiej (analizy krwi, moczu i t. p. (serodyagnostyka). Przejazd № 30. 3801

Nowo utworzony

MAGAZYN MEBLI

nowych i używanych

Wład. Romaszewskiego

Łódź, Piotrkowska № 117, I piętro

Jedyné źródło najkorzystniejszego nabywania mebli nowych i używanych. Kupuje, zamienia; opakowanie i ekspedycję załatwiam.

Poleca różne meble w wielkim wyborze:

Sypialnie mahoniowe od Rb. 550.—

Sypialnie dębowe od Rb. 250.—

Stołowe dębowe od Rb. 150.—

Łóżek para dębowych od Rb. 36.—

Szafy do ubrania rozkładane dębowe od Rb. 35.—

Bielizniarki od Rb. 22.—

szafy, biblioteki, tualetki umywalnie, salonowe garnitury, biurka, otomany, materace, ożanki, stoiki do samowara, zegary, słupki, parawaniki, wieszadła, gzymsy do firanek etc. etc.

Ceny niskie lecz stałe. 475:

Syfilitykom,

Podagrykom,

Reumatykom,

Artretykom

w chorobach przemiany materii skórnych, narządów brzusznych, jako to: hemoroidy, przekrwienia wątroby etc. zalecamy przeprowadzić

Acheńska kurację w domu.

Acheńską sól kąpielową i „do użytku we wnętrzu”, w oryginal. opakow. (z różową banderolą i podpis Prof. Dr. Stallschmidta) sprzedają apteki i składy.

Miliony ludzi wyleczonych!!!

To nie szuwna reklama, gdyż od 1,000 przeszło lat znane światowej sławy Acheńskie źródła siarczane ordynują w powyższych cierpieniach powagi lekarskie na całej kuli ziemskiej.

Acheńskie Tow. naturalnych produktów źródłanych w Akwizgranie.

Reprezentant: M. Niedźwiedz, Warszawa, Graniczna 6. 2687

Krajowa Spół. Gorzelnicza S. hr. Tarnowski, Załowski i S-ka sprzedaje spirytus denaturowany hurtowo i detalicznie oraz wyrabia pozwolenia na sprzedaż na filje. Przedstawiciel Józef Zaborowski, kantor Wólczańska 41, tel. 15-72. Skład Wólczańska 28. 2235

Kłodzka parowa higieniczna fabryka wyrobów cukierniczych
została otwarta przez długoletniego współpracownika i kierownika
w firmie Złoty Ul w Warszawie

St. Karczewski i S-ka

poleca W. p. p. kupcom swe wyroby znane ze swej dobroci.
Ulica Piotrkowska № 197. 4804

Wiadomem jest całemu światu,

że na **PIĘGI, PRYSZCZE, WĄGRY, mokre suche LISZAJE, KROSTY** i wszelkiego rodzaju **nieczystości skóry** jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. Kto chce otrzymać prawdziwie **radikalny środek kosmetyczno-leczniczy**, niech żąda **rozpowszechnionego i uznanego przez powagi lekarskie**

MYDŁA ks. KNEIPPA

z powyższą etykietą i napisem na każd. etyk. re-prezent. Bez tego podp.—falsyfikaty. Po 40 k. ka-walek sprzedają wszystkie apt. skl. apt. i perfu Erye.
Reprezentant: **Niedźwiedz, Warszawa, Graniczna 6.** 1591

Damski raj

4872 PARYSKIE MODELE
DO WYNAJĘCIA
SUKNIE BALOWE, ŚLUBNE MASKARADOWE M. Klein
CENY UMIARKOWANE Nowy rynek 5

AGATOL

proszek 20 i 35 k.
pasta 20 k.
eliksir 30 i 50 k.
St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. Najlepszy do zębów
Odnaczony na 6 wystawach najwyższymi nagrodami za skuteczną i antyseptyczną działanie, jako najlepszy środek do czyszczenia zębów i konserwowania dziąseł. Odnacza się silnym i przyjemnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przedwczesnego próchnienia i bóla, dając im zdrowy i biały wygląd. **Żądać wszędzie!** 2607-40

Odnaczona **ZŁOTYM MEDALEM** na WYSTAWIE w ROSTOWIE

Warszawska szkoła kroju i szycia Apolonii Kopydłowskiej

dypłomowanej uczennicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni, szkół. Nauka gruntowna i prędką, prowadzona dwoma systemami; uczennice nabierają wprawy i gustu przy pracowni sukien. Nauka mierzenia, pasowania i modelowania. Kurs wieczorny po cenach zniżonych; w kompletach połowa ceny. Nauka kroju teoretyczna 10 rubli. Zapis uczennic w każdym czasie. **Po skończonym kursie uczniowie otrzymują posady.** Sprzedaż form papierowych, żurnali i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostiumy do krajania i pasowania. **Łódź, ul. Piotrkowska 115. Filia: Bałuty, ul. Zgierska 54.**

PIERWSZA LECZNICA lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych

Piotrkowska 45 (róg Zielonej).
Wewnętrzne i nerwowe **dr. Szwarcwasser** od 10—11 i 4—5 codziennie.
Choroby skórne i weneryczne **dr. L. Prybulski** codziennie od 1—2 i od 8—9 wieczorem. 3861
Choroby chirurgiczne **dr. M. Kantor** od 2—3 codziennie.
Choroby kobiece **dr. M. Papierny** od 3—4 codziennie.
Choroby oczu **dr. B. Donchin**. Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 9—10 rano. Niedziela, piątek, sobota od 1—2 po poł.
Choroby nosa, uszu i gardła **dr. C. Bium**. Poniedziałek, wtorek, środa, czwartek od 1—2. Piątek, sobota, niedziela od 9—10 rano.
Choroby dzieci, miejsca porad dla matek **dr. Lipszye** codz. od 1—2.
Analiza krwi, wydzielin, moczu. Badanie mamek.
Porada dla niezamożnych 50 kop.

Dla dentysty lub lekarza

do sprzedania dwie szafki do instrumentów z drzewa, oszklone, z półkami szklanymi i umywalnia marmurowa z kranem, ulica **Andrzeja 7 m. 4.** 4926

Rysownik biurowy

wykonywa szybko, ładnie i tanio wszelkie rysunki techniczne i budowlane w godzinach wieczorowych. Oferty dla „Technika S” przyjmuje Adm. „Rozwoju”. 4908

Gospodarka do sprzedania

7 mórg ziemi i z zabudowaniami w Kraszewie. Wiadomość w sklepie u Majera, ulica Kijowska 3, w Widzewie. 4920

Przeciw kokułozowi, przy kaszlu, astmie, emfizemie, katarach krtań, oskrzeli i chorobach płuc, wzbudza apetyt. Uspokaja nerwy, „Kosulin” aptekarza J. Saskiego w Brześciu Lit. Pozwolenie Rady Medycznej za № 847. Grand Prix w Hadze.—Cena flakonu 1 rb. Żądać wszędzie. — W Łodzi n. Spiessa 1569—4—1

Pierwsza Łódzka fabryka magli

ul. **Widzewska № 33.**
Egzystująca z roku 1876. Można dostać magle: ręczne i na siłę elektryczną. 4896

Do wynajęcia

Tanio od 1 stycznia 1913 r. różne większe mieszkania z wszelkimi wygodami i elektr. oświetl. **Staro-Zarawska 65**, gdzie się 5 policyjny cyrkul wyprowadza. 4898

Szkolny rysunkowa Jerzego Lemana

Południowa 2
Rysunki, Malarstwo, Modelowanie model żywy (akt i głowa)
Przy szkole jest osobny oddział dla rzemieślników: ślusarzy, stolarzy, mularzy, cieśli i malarzy z nauką rysunku fachowego. 4882

Potrzebny wyjazdowy

STANGRET

z dobrymi świadectwami.
Ul. **Andrzeja № 7 m. 4.** 4930

Kostiumy

maskaradowe do wynajęcia. **A. SZNAJDER** Rozwadowska № 6 dawniej (Andrzeja) № 1.

Potrzebny do lecznicy POSŁUGACZ-PIELEGIARZ

kawaler, z praktyką szpitalną, mówiący i piszący po polsku i niemiecku, **ulica Andrzeja 7, Dr. Jelnicki.** 4928

Żołnierz tokarz

który przy śrubstaku i na szynkach umie pracować może się zgłosić do **R. Buhlego**, ulica Długa 162. 4924

Nauczyciel

przysposabia do szkół rządowych i prywatnych i na świadectwa **ul. Benedykta 22—3** od 4-ej do 6-ej. 4880

Biuro miernicze Geometry M. Trąbczyńskiego

z dniem 6-go stycznia b. r. z ul. Długiej 45, przeniesionem zostaje na ulicę **Piotrkowską № 199.** 4936

Mid. Dentysta

H. PUTZMAN

przeprowadził się na ul. Piotrkowska № 10 1-sze piętr. z frontu **POWRÓCIŁ** z zagranicy i przyjmuje codzien. sam od 10 r. do 1 pp. i od 5 do 7 wiecz. 3191

Dr. med. Bolesław Kon

PIOTRKOWSKA 56.
choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 3617
przyjmuje do 11 r. i od 4—7 popoł.

D-ka Felicya Goldberg

Mieszka obecnie 2933
ul. Piotrkowska 107.

Dr. Gustawa. 2796

Zand-Tenenbaumowa

Piotrkowska 145, tel. 24-16
Przyjmuje z chorobami kobiecymi, moczopłciowymi i skórnymi (kobiety i dzieci) od 11 r. do 1 p.p. i od 6 i pół do 8 w

Dr. S. SZNITKIND

Średnia 2. 1117
Choroby skórne, (włosy), i moczopłciowe, kosmetyka lekarska, weneryczne
Przyjmuje od 8-ej do 2-ej po poł. i od 1 i pół do 9 w., damy od 4 i pół do 8-ej

Dr. Feliks Skuslewicz

Andrzeja 13
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Przyjmuje: od 9 1/2 do 11-ej i od 5—8. W niedzielę i święta od 9 1/2 do 12-ej. **Telef. 26—26.** 507-r

Przejazd № 8.

(starszy) **Telef. 17-14**
Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
mieszka obecnie Przejazd № 8, front, 1-e piętro.
Przyjmuje od 9 1/2—12 i od 6—8 w

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych lub dróg moczowych. Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy, **Piotrkowska 144** róg Ewangelickiej, telefon № 19-41. Leczenie Syphilisu „Erlieh-Hata 606”
Przyjmuje od 8—2 i od 5—9 wiecz. Dla pań osobna poczekalnia. 425

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE, SKORY, DROG MOCZOWYCH
Spacerowa № 40
przy Andrzeja.
8—12 1/2, r. i 5—7 1/2, w.) 1483

Dr. Jan Cadarski

Akuszerya, choroby chirurgiczne i kobiece
przyjmuje do 10 r. i 4—6 po poł.
ul. Cegielniana 9 m. 4. 3526

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Nawrot 38. Tel. 20-10.
Choroby wewnętrzne, **AKUSZERYA.**
Do 9 1/2, rano i 5—7 po poł. 2707

Dr. M. PAPIERNY

AKUSZER I SPECYALISTA CHOROBY KOBIECYCH
ulica Południowa Nr. 23
Telefon 16-85.
Przyjmuje do 11 rano i od 4 1/2 do 6 1/2, po poł. 3351

Dr. A. S. Tenenbaum

przeprowadził się na ul. **Piotrkowską 145, Telef. 24-16**
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi, żołądka i kiszek. **przym. od 8—9 r. i 5—7 p.**

Choroby uszu, gardła Dr. B. CZAPL

ordynator szpitala **Anny Piotrkowska № 12**
Przyjmuje od g. 11—12 rano 5—6 1/2, p. p. w niedzielę i św. od 10—11 rano. 341.

Dr. H. Sadowski

Piotrkowska 120.
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek).
Codziennie od 8—10 rano i od 5 od 7 po poł. **Telef 23-10.** 259

Dr. W. Outkiewicz

Specjalność: choroby skórne weneryczne 8 1/2—10 1/2 rano i o 2 4—7 1/2, w. W niedzielę od 9—1 p rano. **Zielona 19.** 547r.

Doktor B. DONCHIN
specjalista **chorób oczu**
Piotrkowska 69. Telefon 28-39. Lecznicza ze stałymi łóżkami.
Godziny przyjęć w ambulatorium od 10—12 i od 4—7 po poł. Przyjmuje chorych na stałe. 2688

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i weneryczne ul. Mikołajewska 18.
Godziny przyjęć: od g. 9—12 i od 4 i pół do 7 i pół wiecz., w niedzielę i święta od 9 do 12 i pół. **Telefon № 20-09.**

Dr. LEWKOWICZ

choroby skórne, weneryczne i niemoc płciowa
Konstantynowska 12.
Przy syphilisie (zastosowanie preparatu „606” i „914”). od 5—1 i 6—8, dla pań od 5-8 w **Niedziela 9-5. Osobna poczekalnia.**

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis skórny wener., choroby dróg moczowych. **LECZENIE SYPHILISU ERLIEH-HATA 606.** 748r
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla pań od 4—4. W niedzielę i św. tylko 1 rano.

Dr. H. Szumacher

Choroby weneryczne i skórne. Nawrot 2.
Przyjmuje od 8—10 i pół i 6—8 po poł., panie od 5—6. W niedzielę i święta od 8—1 po poł. 376r

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 18.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka i kiszek i przeciwny materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne wydzielin krwi w laboratorium własnym. Od 1—1 rano i od 5—7 1/2, po południu. 160

Dr. L. PRYBULSKI

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczopłciowe i niemoc płciowa
Leczenie syphilisu ERLIEH-HATA „606—914”
Ul. Południowa № 2, telef. 13-59
Przyjmuje od godz. 8—11 r. i od 4—6 w. panie od 5—6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia. 342a

Dr. med. Leyberg

Ch. skóry, weneryczne i moczopłc.
Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8
Dla pań 5-6 poczekalnia oddzielna
W niedzielę od 8—1-ej.
Krótką 5, telef. 26-50. 1887

Dr. B. REJT Sredn. 5.

Sp. Choroby skórne, weneryczne, włosów, kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilisu Salvarsanem „Erlieh Hata 606” (wśródzylne). Leczenie elektrycznością (elektrolizmem) i masażem wibracyjnym
Dla pań osobna poczekalnia.
Godz. przyjęć: od 8—1 rano i od 4—8 w., niedzielę i święta od 9—3 pp. 359r

Warsztat, kuźnia, SZOPY

i pojedyncze pokoje do wynajęcia. **Długa 105.** 16

ZATWIERDZONE PRZEZ MINISTERIUM

KURSY TECHNICZNE

(Technicum Przemysłu Włóknistego)

WACŁAWA KUJAWSKIEGO

w Łodzi NOWO-CEGIELNIANA Nr. 9

1. Wieczorna szkoła przedzalnictwa i tkactwa. **Warunki:** Kandydaci przyjmowani są bez ograniczenia wieku i określonego cenzusu naukowego, natomiast z praktyką fabryczną. Kurs nauk roczny. Opłata za naukę 35 rb. półrocznie (za całkowity kurs 70 rb.).
2. Dzienna szkoła przedzalnictwa i tkactwa. **Warunki:** Kandydaci winni przedstawić świadectwo z 3-ich klas lub złożyć egzamin wstępny. Kurs nauk półtora roku; do południa praktyka w fabrykach, po południu zaś teoretyczne wiadomości na kursach. Opłata za naukę wynosi 50 rb. półrocznie (za całkowity kurs 150 rb.).

Zapisy: w styczniu, wykłady rozpoczynają się 1 lutego.

UWAGA. Zgodnie z § 12 Ustawy, osoby, które przeszły kurs nauk i zdały egzamin, otrzymują stosownie do uchwały Komitetu Egzaminacyjnego patenty z wymienioną specjalnością i wykazanymi postępami.

UWAGA. Szkoła prowadzona jest według wzoru szkół fachowych zagranicznych (Reutlingen, Berno-Morawskie, Chemitz). Podania przyjmuje i informacjami udziela kancelarya kursów codziennie od godziny 4 po poł. do godz. 10 wieczór.

4107

ROSYJSKO-POLSKO-NIEMIECKI

„TEXTILE-JOURNAL”

CZASOPISMO - FACHOWE, POŚWIĘCONE
SPRAWOM PRZEMYSŁU WŁÓKNISTEGO.

4171

Żądajcie numeru próbnego!

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA № 87.

Główny redaktor: Inż. Julian Paklerski. Wydawca: Robert Dauer.

Zarząd Łódzkiej Rzeźni Miejskiej

poleca:

Skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i solone. Łój i szmalec topiony, do celów technicznych. Krew suszoną na nawozy sztuczne. Mączkę mięso-kostną na karm dla ryb, drobiu i trzody. Włosień tapicerski dezynfekowany w kilku wyborowych jakościach i kolorach. Łódzki sztuczny po 15 kop. pud na miejscu bez odstawy.

445

Inżynierska № 1, tel. 46.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica zębów

lekarza d-ty H. Pruss.

1595

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów. Plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty. Reparacje sztucznych zębów na poczekaniu. Ceny bardzo niskie.

Tylko przy Mikołajewskiej 25

m. 5, I piętro, front.

18

W pierwszorzędnej pracowni haftów. (Tamborowania) dla damskiej konfekcji wyrabiamy też najnowsze **azurowe hafty** na sukniach i bieliznie.

W m. Brzezinach, gub. Piotrk.

zostaje otwarty z dniem 1/14 stycznia 1913 r.

7-mio kl. Zakład Naukowy Żeński prywatny z programem gimnazyjów rządowych
L. M. IWANIENKO.

Przyjmowanie próśb do klas: przygotow. 1 2 i 3 od 15/28 grudnia 1912 w Kancelarii Szk. ly, przy ul. św. Anny, od g. 3—5, w innych godzinach w mieszkaniu Adwokata Roszkowskiego na tej samej ulicy, w domu Pacho.

4017

Zarząd czeladzi murarskich

uprasza czeladź o jaknajliczniejsze przybycie na dzień 4 stycznia b. r. do obrachunku z całego roku i obrania nowego zarządu.

14

ZARZĄD.**Nowootworzona lecznica chorób zębów i jamy ustnej**

Lekarza-dentysty

St. DĄBROWSKIEGO

Specjalna pracownia zębów sztucznych, koron i mostków złotych pod kierunkiem technika dentystycznego **C. Parkisa**. Wszystkie znane systemy plombowania zębów. Wyjmowanie zębów bez bólu. Regulowanie krzywo rosnących zębów. Ceny najniższe. Porada 30 kop. Godziny przyjęć od 9 rano do 8 w. bez przerwy.
Tel. 25-89.

Piotrkowska № 127

róg Rozwadowskiej, nad apteka W-go Dantelckiego. 1625

Do wynajęcia zaraz

mieszkanie, słoneczne frontowe złożone z 4, 5, a nawet 6 i 7 pokoi z kuchnią. Mikołajewska 46, m. 10.

4169

CENTRALNA KLINIKA chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA i REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentysci.

ŻYRANDOLE Elektryczne i Gazowe

Najnowsze modele, ceny fabryczne.

Fabryka lamp i wyrobów brązowych

Władysław Henig i S-ka w Łodzi,

telef. 24.32

Skład fabryczny, ul. Piotrkowska № 29, telefonu 24-31.

5059

Wyłączna sprzedaż wyrobów platerowanych fabryki

Bracia Henneberg, Warszawa.